

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

Diplomsko delo

**ANALIZA ČRPANJA EVROPSKIH SREDSTEV
V IZBRANIH DOLENJSKIH OBČINAH**

Martina Dokl

Ljubljana, april 2016

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

DIPLOMSKO DELO

**ANALIZA ČRPANJA EVROPSKIH SREDSTEV V IZBRANIH
DOLENJSKIH OBČINAH**

Kandidatka: Martina Dokl
Vpisna številka: 04041839
Študijski program: univerzitetni študijski program Upravljanje javnega sektorja
1. stopnja

Mentor: izr. prof. dr. Primož Pevcin

Ljubljana, april 2016

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisana Martina Dokl, študentka univerzitetnega študijskega programa Upravljanje javnega sektorja 1. stopna, z vpisno številko 04041839, sem avtorica diplomskega dela z naslovom: Analiza črpanja evropskih sredstev v izbranih dolenjskih občinah.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo delo izključno rezultat mojega lastnega raziskovalnega dela,
- sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric, ki jih uporabljam v predloženem delu, navedena oz. citirana v skladu s fakultetnimi navodili,
- sem poskrbela, da so vsa dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric navedena v seznamu virov, ki je sestavni element predloženega dela in je zapisan v skladu s fakultetnimi navodili,
- sem pridobila vsa dovoljenja za uporabo avtorskih del, ki so v celoti prenesena v predloženo delo, in sem to tudi jasno zapisala v predloženem delu,
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del, bodisi v obliki citata bodisi v obliki skoraj dobesednega parafraziranja bodisi v grafični obliki, s katerim so tuje misli oz. ideje predstavljene kot moje lastne – kaznivo po zakonu (Zakon o avtorski in sorodnih pravicah, Ur. list RS, št. 21/95), kršitev pa se sankcionira tudi z ukrepi po pravilih Univerze v Ljubljani in Fakultete za upravo,
- se zavedam posledic, ki jih dokazano plagiatorstvo lahko predstavlja za predloženo delo in za moj status na Fakulteti za upravo,
- je elektronska oblika identična s tiskano obliko diplomskega dela ter soglašam z objavo dela v zbirki »Dela FU«.

Diplomsko delo je lektorirala: Ksenija Pečnik, prof. slov. jezika.

Ljubljana, 12. 4. 2016

Podpis avtorice:

POVZETEK

V diplomskem delu sem želela izvedeti več o črpanju evropskih sredstev v izbranih slovenskih občinah. Sem namreč prebivalka ene izmed občin in me je zanimalo, s kakšnimi projekti občine v moji bližini nastopajo na razpisih za evropska sredstva. Namen dela je bil predstaviti potek črpanja evropskih sredstev v teh občinah s predstavitvijo nekaterih projektov, identificirati težave pri financiranju in izvajanju projektov ter predstaviti rešitve za težave, ki se pojavljajo.

Cilj dela je bil ugotoviti, kako preprečiti težave, ki se pojavijo pri črpanju sredstev in posledično pri izvajanju projektov, ter podati analizo črpanja evropskih sredstev. Cilj sem dosegla s pomočjo domače in tuje literature ter podatkov, ki so mi jih posredovale nekatere občine.

Izbrane občine so v programskem obdobju 2007–2013 skupaj prejele 37.972.135,95 EUR evropskih sredstev, kar predstavlja 0,93 % vseh evropskih sredstev, ki jih je Slovenija prejela v tem obdobju. Večino investicijskih projektov je financiral Evropski sklad za regionalni razvoj. Pri črpanju evropskih sredstev se najpogosteje pojavijo naslednje težave: predolgi zakonsko določeni roki od priprave projekta do dejanskega izvajanja projekta, zapleteni postopki priprave dokumentacije, pomanjkanje ustreznega kadra pri črpanju sredstev ter zamude pri povračilih in izplačilih.

Za odpravo težav bi bilo smotrno sprejeti ukrepe na področju izobraževanja in usposabljanja zaposlenih v občinah ter v državnih institucijah, poenostavitve zakonske ureditve tega področja, projekte bi bilo treba načrtovati vnaprej in oblikovati nacionalno strategijo razvoja, v katero bi bile bolj aktivno vključene občine. Izbrane občine lahko s pomočjo tega diplomskega dela spoznajo, kako primerljive so s sosednjimi občinami.

Ključne besede: črpanje evropskih sredstev, evropski skladi, obdobje 2007–2013, dolenjske občine, težave pri črpanju, predlogi za uspešnejše črpanje.

SUMMARY

ANALYSIS OF THE ABSORPTION OF EUROPEAN FUNDS IN THE CHOSEN DOLENJSKA MUNICIPALITIES

In this thesis I wanted to learn more about the use of European funds in selected municipalities. I live in one and I was wondering what kind of projects do municipalities have in calls for competition of European funds. The purpose was to present the course of absorption of European funds in municipalities with presentations of some projects, identifying problems in the financing and implementation of projects, and to present solutions to problems that arise.

The aim of this work was to determine how to prevent problems in the disbursement of funds and to provide absorption analysis. The goal was achieved with the help of domestic and foreign literature and data, received from some municipalities.

In the 2007-2013 period have selected municipalities received a total of 37,972,135.95 EUR of funds, which represent 0.93% of all European funds received by Slovenia in this period. Majority of the projects were financed by the European Regional Development Fund. The most common problems in absorption of funds are too lengthy deadlines, the complex processes of preparation of documentation, lack of adequate human resources in the disbursement of funds, delays in reimbursements and payments.

In order to solve the problems, it would be prudent to take measures in: education and training of employees, the simplification of regulation, project planning in the future and establishment of a national strategy, which would incorporate municipalities more actively. The thesis can be helpful to municipalities, because it enables them to see how comparable are they with other neighboring municipalities.

Keywords: absorption of European funds, European funds, period 2007-2013, Dolenjska municipalities, absorption problems, suggestions for more successful absorption.

KAZALO

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA	iii
POVZETEK.....	v
SUMMARY	vi
KAZALO.....	vii
KAZALO PONAZORITEV	viii
KAZALO SLIK.....	viii
KAZALO TABEL	viii
KAZALO PRILOG	viii
1 UVOD	1
2 UREDITEV PODROČJA ČRPANJA EVROPSKIH SREDSTEV V SLOVENIJI	3
3 VIRI FINANCIRANJA PROJEKTOV IZ EVROPSKIH SREDSTEV	8
3.1 EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ	9
3.2 KOHEZIJSKI SKLAD	12
3.3 EVROPSKI SOCIALNI SKLAD	14
4 OSTALI VIRI FINANCIRANJA PROJEKTOV	18
4.1 PRORAČUNSKA SREDSTVA DRŽAVE	18
4.2 SREDSTVA OBČIN	21
5 PREDSTAVITEV FINANCIRANIH PROJEKTOV V IZBRANIH DOLENJSKIH OBČINAH ..	26
5.1 PROJEKTI V OBČINI ČRNOMELJ	26
5.2 PROJEKTI V OBČINI DOLENJSKE TOPLICE	30
5.3 PROJEKTI V OBČINI METLIKA.....	32
5.4 PROJEKTI V MESTNI OBČINI NOVO MESTO	36
5.5 ČRPANJE SREDSTEV V OBČINI SEMIČ	39
6 ANALIZA ČRPANJA SREDSTEV V IZBRANIH OBČINAH.....	44
7 PREDLOGI ZA VEČJO USPEŠNOST ČRPANJA SREDSTEV.....	51
7.1 IDENTIFIKACIJA TEŽAV PRI ČRPANJU SREDSTEV.....	51
7.2 NAČINI ODPRAVE ALI PREPREČITVE TEŽAV PRI ČRPANJU SREDSTEV.....	55
8 ZAKLJUČEK	59
LITERATURA IN VIRI.....	61
PRILOGE	65

KAZALO PONAZORITEV

KAZALO SLIK

Slika 1: Odločanje v javnem razpisu za dodelitev sredstev iz skladov EU.....	6
Slika 2: Projekti, financirani iz ESRR.....	46
Slika 3: Projekti, financirani iz KS.....	46

KAZALO TABEL

Tabela 1: Črpanje sredstev v Občini Črnomelj.....	27
Tabela 2: Sofinancirani projekti v Občini Črnomelj.....	28
Tabela 3: Črpanje sredstev v Občini Dolenjske Toplice.....	31
Tabela 4: Črpanje sredstev v Občini Metlika.....	32
Tabela 5: Sofinancirani projekti v Občini Metlika.....	33
Tabela 6: Črpanje sredstev v Mestni občini Novo mesto.....	36
Tabela 7: Črpanje sredstev v Občini Semič.....	39
Tabela 8: Sofinancirani projekti v Občini Semič.....	40
Tabela 9: Dodeljena evropska sredstva.....	44
Tabela 10: Dodeljena sredstva Občini Črnomelj.....	44
Tabela 11: Dodeljena sredstva Občini Metlika.....	45
Tabela 12: Sofinancirani projekti po skladih.....	45
Tabela 13: Število dodatnih projektov občin.....	47
Tabela 14: Projekti glede na namen.....	47
Tabela 15: Projekti po letu odobritve sredstev.....	47
Tabela 16: Dodatni projekti po letu odobritve sredstev.....	48
Tabela 17: Velikost občin.....	48
Tabela 18: Dodeljena sredstva na prebivalca.....	49
Tabela 19: Medobčinsko sodelovanje po projektih.....	49
Tabela 20: Število medobčinskih sodelovanj.....	50

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Podatki Občine Semič.....	65
Priloga 2: Podatki Občine Črnomelj.....	69
Priloga 3: Podatki Občine Metlika.....	74

1 UVOD

V diplomskem delu sem analizirala uspešnost črpanja evropskih sredstev v petih dolenjskih občinah, in sicer v občinah: Črnomelj, Dolenjske Toplice, Metlika, Semič in Mestni občini Novo mesto. Analizirala sem uspešnost črpanja sredstev Evropske unije (v nadaljevanju EU) v obdobju 2007–2013. Kot prebivalko ene izmed občin me je zanimalo, kako uspešna je bila ta občina pri črpanju sredstev v primerjavi z drugimi in kako bi lahko bila še boljše. Uspešnost občine pri opravljanju svojih nalog je vse bolj pomembna z vidika uporabnika oz. prebivalca, saj gre za področje, ki je pomembno za naš vsakdan, ker se z njim neposredno srečujemo na tak ali drugačen način. Po podatkih skladov EU je bila Slovenija v letih 2007–2013 upravičena do 4.101.048.636 EUR iz evropske kohezijske politike, od tega so bile izbrane občine upravičene do zneska 41.686.759,27 EUR (z nacionalnim deležem). V diplomskem delu sem ugotovila, za katere investicijske projekte so bila ta sredstva porabljena – ali je bil projekt infrastrukturne narave ali je bila v ospredju energetska sanacija ali kaj drugega.

V analizi sem se osredotočila na pridobljena sredstva, ki jih je dobila občina in ne podjetja v občini, saj sem na takšen način izločila druge deležnike, ki so sodelovali pri pripravah na javne razpise in pri projektih. Osredotočila sem se predvsem na finančni vidik uspešnosti.

Namen diplomskega dela je bil predstaviti potek črpanja evropskih sredstev v izbranih občinah, identificirati težave pri financiranju in izvajanju projektov ter predstaviti rešitve za težave, ki se pojavljajo.

V diplomskem delu sem postavila naslednje 4 hipoteze:

1. hipoteza: Od priprave projekta do dejanskega črpanja sredstev mine preveč časa, zato imajo občine majhno število projektov.
2. hipoteza: Večina sredstev je bila pridobljena iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (v nadaljevanju ESRR).
3. hipoteza: Velikost občine vpliva na višino dodeljenih sredstev, saj imajo večje občine več potreb.
4. hipoteza: Občine bi bile bolj uspešne pri črpanju sredstev, če bi skupaj nastopile na razpisu (v primeru, da gre za takšen projekt, ki zahteva medobčinsko sodelovanje).

Diplomsko delo sem pripravila s pomočjo domače in tuje literature ter podatkov o črpanju sredstev, ki so mi jih posredovale nekatere občine. V veliko pomoč mi je bil portal EU skladi, saj sem večino podatkov za analizo pridobila prav tam.

Na začetku sem predstavila, iz katerih evropskih denarnih virov se lahko financirajo projekti – ESRR, Kohezijskega sklada in Evropskega socialnega sklada. Predstavila sem tudi, na kakšne načine se lahko financirajo projekti občin iz nacionalnih denarnih virov. V naslednjem poglavju sem predstavila projekte posamezne občine, ki so bili financirani iz evropskih sredstev. Pri pripravi tega poglavja sem našla različne podatke o črpanju

evropskih sredstev. Nekatere podatke o financiranju projektov sem pridobila s spletišča EU skladi, druge pa so mi posredovale občine same. Podatki, ki so mi jih posredovale občine, so opisovali večje število projektov, kakor jih je navajalo spletišče. Razlika je bila tudi v tem, da podatki, ki sem jih pridobila od občin, niso vsebovali točnega zneska, ki ga je prispevala EU, zato sem te podatke obravnavala ločeno od podatkov, pridobljenih s spletišča EU skladi. Nato sem primerjala in analizirala zbrane podatke ter preverila veljavnost postavljenih hipotez. V zadnjem delu diplomskega dela sem identificirala težave, ki so se in se morda še vedno pojavljajo pri pripravi projektov in črpanju sredstev, ter pojasnila, na kakšen način se lahko te težave odpravijo oz. preprečijo.

Z diplomskim delom želim prispevati k boljši obveščenosti javnosti o črpanju sredstev v izbranih občinah.

2 UREDITEV PODROČJA ČRPANJA EVROPSKIH SREDSTEV V SLOVENIJI

Slovenija je v obdobju 2007–2013 prejela 4.101.048.636 EUR, 1.933.779.408 EUR iz ESRR, 1.411.569.858 EUR iz Kohezijskega sklada in 755.699.370 EUR iz Evropskega socialnega sklada (European Union Open Data Portal, 2016). Evropska sredstva predstavljajo večino sredstev, ki jih ima Slovenija za razvoj. Poseben poudarek pri pripravljanju projektov, ki črpajo sredstva EU, je na ustvarjanju delovnih mest in takšnih projektih, kjer se ustvarja maksimalna dodana vrednost (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, 2015, str. 3). Za učinkovito porabo sredstev kohezijske politike morajo udeleženci zagotoviti tudi učinkovit sistem upravljanja in nadzora ter pravočasno in izčrpno medsebojno obveščanje. Preprečiti morajo vsakršno neupravičeno porabo sredstev iz kohezijskih skladov (Uredba o izvajanju postopkov pri porabi sredstev evropske kohezijske politike v RS v programskem obdobju 2007–2013, 2. člen).

Subjekti, ki sodelujejo od priprave do zaključka projektov, in njihove naloge so naslednji:

- organ upravljanja opravlja naloge upravljanja in izvajanja operativnih programov. Vlogo organa upravljanja izvajajo notranje organizacijske enote Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko;
- organ za potrjevanje je notranja organizacijska enota Ministrstva za finance, Nacionalni sklad (Uredba o izvajanju postopkov pri porabi sredstev evropske kohezijske politike v RS v programskem obdobju 2007–2013, 4. člen);
- posredniško telo je neposredni proračunski uporabnik, ki mu lahko organ upravljanja v izvajanje prenese določene naloge. Vlogo posredniškega telesa imajo lahko ministrstva in Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko;
- (končni) upravičenec je oseba zasebnega ali javnega prava, ki je odgovorna za izvedbo operacije;
- neposredni proračunski uporabnik nastopa v izvajanju kohezijske politike bodisi v vlogi posredniškega telesa bodisi v vlogi upravičenca;
- agent je oseba zasebnega ali javnega prava, ki mu neposredni proračunski uporabnik v vlogi posredniškega telesa s pogodbo o prenosu nalog v izvajanje prenese določene naloge na ravni instrumenta (Uredba o izvajanju postopkov pri porabi sredstev evropske kohezijske politike v RS v programskem obdobju 2007–2013, 3. člen);
- revizijski organ je Urad RS za nadzor proračuna, ki je organ v sestavi Ministrstva za finance;
- pristojni organ za sodelovanje z Evropsko komisijo je Urad za boj proti goljufijam, ki je organ v sestavi Ministrstva za finance in opravlja naloge poročanja o nepravilnostih pri porabi sredstev kohezijske politike;
- nadzorni odbor, ki ima funkcijo nadzora (Uredba o izvajanju postopkov pri porabi sredstev evropske kohezijske politike v RS v programskem obdobju 2007–2013, 4. člen).

Vlada RS je novembra 2013 sprejela sklep, da se za izvajanje evropske kohezijske politike za obdobje 2007–2013 in za obdobje 2014–2020 zagotovi vzpostavitev delovanja samostojne vladne službe. Razlog za njo so bile specifičnost nalog s področja evropske kohezijske politike in jasne razmejitve med udeleženci ter izogibanje konfliktom interesov, kar naj bi izboljšalo pogoje za črpanje sredstev EU. Vlada je tako želela pravočasno zagotoviti (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, 2015, str. 22–24):

- jasno opredeljene odgovornosti posameznih organov,
- večjo preglednost, učinkovitost in odzivnost sistema,
- tekoče usklajevanje in boljšo komunikacijo med udeleženci v sistemu,
- poenostavljeno in učinkovito finančno upravljanje,
- celovit pregled nad izvajanjem evropske kohezijske politike obeh programskih obdobj (2007–2013 in 2014–2020),
- da se uveljavijo enotna pravila in smernice za izvajanje evropske kohezijske politike,
- koncentracijo znanja in izkušenj,
- hitrejši prenos znanja in informacij.

Države članice pridobivajo sredstva iz operativnih programov, ki so izvedbeni programski dokumenti Nacionalnega strateškega referenčnega okvira. Nacionalni strateški referenčni okvir podrobneje opredeljuje vsebino razvojnih prioritet in prednostnih usmeritev za njegovo izvajanje in ga potrdi Evropska komisija z odločbo. Cilji operativnega programa se dosegajo z izvajanjem operacij. Operacija pa je potrjen projekt ali skupina projektov, ki jo izvaja eden ali več upravičencev, ali potrjen program, ki ga izvaja upravičenec za doseganje ciljev razvojne prioritete. Operacija je raven, ki se vnaša v sistem ISARR (referenčni informacijski sistem za spremljanje, poročanje in izvajanje operativnih programov) in na ravni katere se pripravlja zahtevek za povračilo (Uredba o izvajanju postopkov pri porabi sredstev evropske kohezijske politike v RS v programskem obdobju 2007–2013, 3. člen).

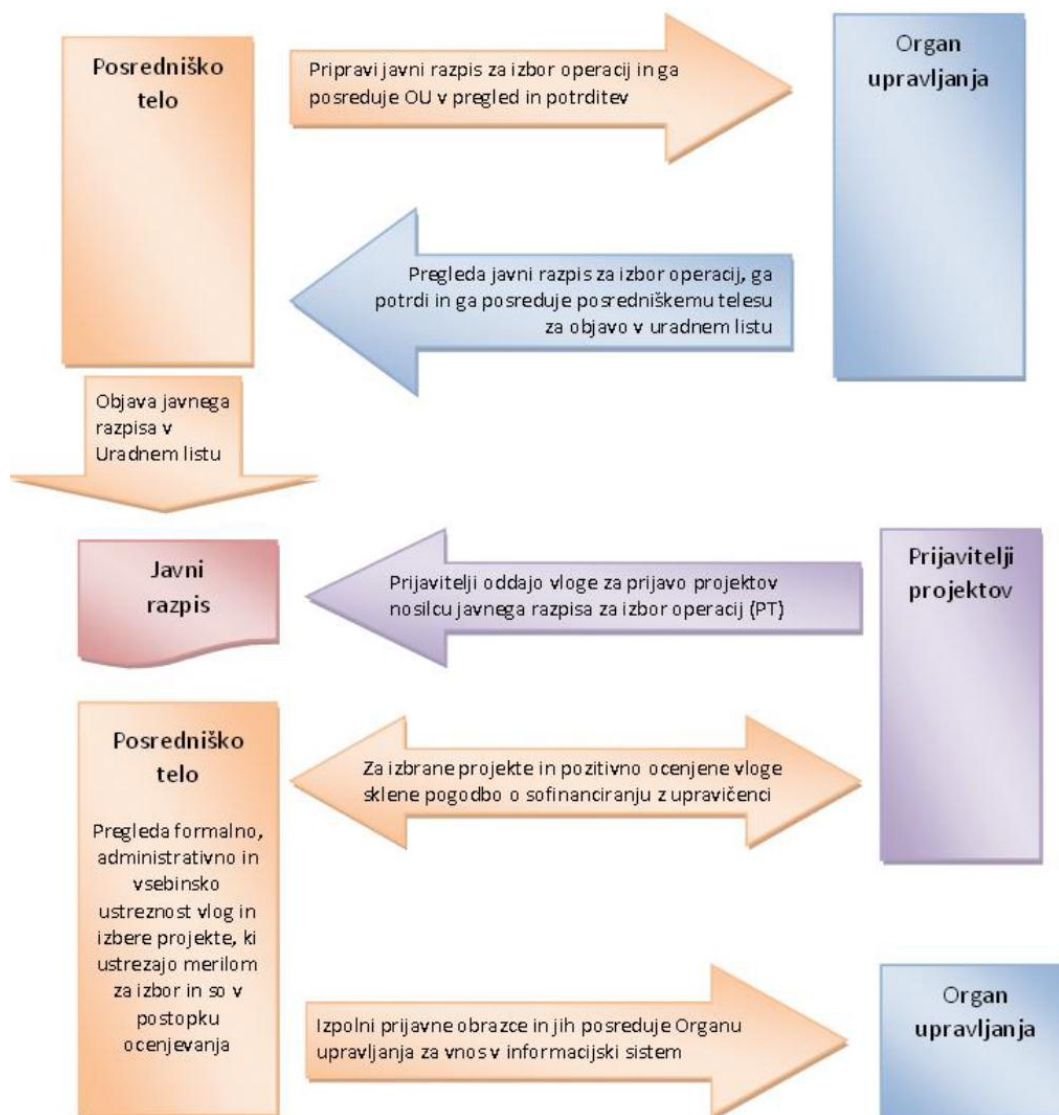
Projekti, ki se financirajo s pomočjo evropskih sredstev, se odobrijo na dva načina, in sicer z odobritvijo operacij v postopku javnega razpisa in z neposredno potrditvijo operacij. Projekte, ki gredo čez javni razpis, odobri pristojno ministrstvo, neposredno potrjene projekte pa odobri organ upravljanja, kadar gre za manjše projekte, večje pa odobri Evropska komisija (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, 2015, str. 3). Javna sredstva je mogoče dodeliti samo na podlagi javnega razpisa, saj vzpostavlja konkurenco med prijavitelji in zagotavlja možnost dostopa do javnih sredstev vsem kandidatom, ki s svojimi vlogami enakovredno konkurirajo. V postopku dodeljevanja javnega razpisa je zagotovljena najvišja stopnja transparentnosti in konkurenčnosti (Blaganje, 2014, str. 2). Pred objavo javnega razpisa mora centralni državni organ, ki je odgovoren za evropske sklade in je organ upravljanja, izdati soglasje posredniškemu telesu, ki je praviloma pristojni resorni neposredni proračunski uporabnik, ki želi sofinancirati določeno operacijo. Kot operacijo razumemo projekt ali skupino projektov, ki jo izvaja eden ali več upravičencev, ali program, ki ga izvaja upravičenec za doseganje ciljev razvojne prioritete, za katero je določeno, da se lahko financira iz evropskih skladov (Blaganje, 2014, str. 3).

Javni razpis za dodelitev sredstev mora biti objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije, objava javnega razpisa pa mora vsebovati (Blaganje, 2014, str. 3–4):

- pravno podlago za izvedbo javnega razpisa,
- predmet javnega razpisa,
- navedbo osnovnih pogojev za kandidiranje na javnem razpisu in meril za izbiro kandidatov,
- okvirno višino sredstev, ki so na razpolago za predmet javnega razpisa,
- rok za vložitev vlog,
- datum odpiranja vlog in
- rok, v katerem bodo potencialni prejemniki obveščeni o izidu javnega razpisa.

Po preteku roka za oddajo vlog na objavljeni javni razpis sledi postopek meritornega odločanja o vlogah. Strokovna komisija na podlagi vnaprej določenih meril in kriterijev iz razpisne dokumentacije pregleda vloge posameznih kandidatov in jih medsebojno ovrednoti. Vlogo prejme posredniško telo, ki preveri, ali je administrativno, tehnično, finančno in vsebinsko ustrezna. Posredniško telo vlogo posreduje organu upravljanja v potrditev. Organ upravljanja o potrditvi vloge s posredovanjem odločbe o dodelitvi sredstev obvesti upravičenca, organ za potrjevanje, posredniško telo in revizijski organ (Blaganje, 2014, str. 5).

Slika 1: Odločanje v javnem razpisu za dodelitev sredstev iz skladov EU

Vir: Blaganje (2014, str. 6)

Prijavitelj investicijskega projekta na razpis mora biti pozoren, da je projekt vsebinsko povezan z dejavnostmi, ki jih kot ukrepe navaja evropski sklad, ki bo projekt financiral, upoštevati pa je treba tudi upravičene stroške in stopnjo financiranja (Wostner, 2005, str. 38). Ko so sredstva dodeljena upravičencem, se z njimi podpišejo pogodbe o sofinanciranju in tedaj se prične izvajanje projekta. Upravičenci so lahko občine, podjetja in nevladne organizacije. Ko se projekt oz. aktivnosti projekta izvedejo, se upravičencu povrnejo izdatki iz državnega proračuna. Na koncu projekta se državnemu proračunu povrnejo izdatki iz evropskega proračuna (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, 2015, str. 3).

Čas od razpisa za projekt do dejanskega podpisa pogodbe o izvajanju projekta je kar dolg, saj mora izvedba razpisa potekati v skladu z zakonsko določenimi roki. Najprej mora bit razpis objavljen, po poteku roka za prijavo mora nosilec projekta pregledati prispele

prijave in prijavljene obvestiti o odločitvi. Temu sledi podpis pogodbe. V času med prijavo na razpis in podpisom pogodbe o izvajanju lahko nastanejo zapleti, kot so morebitne pritožbe neizbranih prijaviteljev, nezadostno število prijavljenih, preostanek nerazporejenih sredstev in nejasnosti v razpisu, ki zahtevajo naknadno razlago. S podpisom pogodbe med končnim upravičencem in prejemnikom sredstev se lahko črpanje strukturnih sredstev začne. Nekateri deli projekta so se lahko že začeli pred časom odobritve projekta, vendar je te aktivnosti moral financirati prejemnik. Prejemnik sredstev mora na podlagi navodil o upravičenih izdatkih posredovati potrebne dokumente skrbniku projekta, to je končnemu upravičencu (Bučar, Karnar, Ciraj & Kajnč, 2007, str. 45).

Po prejemu popolne dokumentacije so prejemniku nakazana sredstva iz državnega proračuna za upravičene stroške. Te stroške izkaže prejemnik z računi ali drugimi dokumenti. Na tej točki se začne postopek posredovanja zahtevkov za povračilo. Po izplačilu prejemniku iz proračuna naj ne bi preteklo več kot 30 dni do posredovanja zahtevka na plačilni organ. Skrbnik pogodbe mora pripraviti vso dokumentacijo, ki je posredovana nosilcu proračunske postavke, ki izvede kontrolo celotne dokumentacije. Če je dokumentacija pomanjkljiva, so potrebne dopolnitve ali popravki in se 30-dnevni rok za izplačilo prekorači. Nosilec proračunske postavke posreduje zahtevke za povračilo plačilnemu organu na Ministrstvu za finance, ki zahtevke pregleda in v primeru nepravilnosti zaprosi za popravke. Ko so zahtevki urejeni, plačilni organ posreduje skupek več zahtevkov Evropski komisiji. Šele tedaj lahko Slovenija prejme evropska sredstva, ki jih Komisija v nekaj dneh nakaže na poseben račun plačilnega organa pri Banki Slovenije. Črpanje nikoli ne poteka idealno, saj so pogoste težave ali pomanjkljivosti, ki jih je treba odpraviti. Na tej točki je veliko komunikacije med različnimi institucijami na različnih ravneh, ki zahteva svoj čas (Bučar, Karnar, Ciraj & Kajnč, 2007, str. 46).

3 VIRI FINANCIRANJA PROJEKTOV IZ EVROPSKIH SREDSTEV

EU pospešuje svoj skladni razvoj, razvija in vodi svoje dejavnosti h krepitvi ekonomske, socialne in teritorialne kohezije. Še posebno si prizadeva zmanjšati neskladje med stopnjami razvitosti različnih regij in zaostalost regij z najbolj omejenimi možnostmi. Posebna pozornost med regijami je namenjena podeželju. To je območjem, ki jih je prizadela industrijska tranzicija, in regijam, ki so hudo in stalno prizadete zaradi neugodnih naravnih ali demografskih razmer, npr. najsevernejše regije z zelo nizko gostoto prebivalstva, otoške regije, čezmejne in gorske regije (PDEU, 174. člen). Za doseganje teh ciljev je potrebna tudi podpora strukturnih skladov, kot so: Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad, Evropski socialni sklad, ESRR; pa tudi podpora Evropske investicijske banke in drugih obstoječih finančnih instrumentov. Evropska komisija vsaka tri leta predloži Evropskemu parlamentu, Svetu, Ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij poročilo o napredku, doseženem pri uresničevanju ekonomske, socialne in teritorialne kohezije, pa tudi o tem, kako so k temu pripomogla predvidena sredstva (PDEU, 175. člen).

V finančni perspektivi 2007–2013 je bilo strukturni politiki namenjenih 347 milijard EUR (Bučar, Karnar, Ciraj in Kajnč, 2007, str. 35). Od tega so nove države članice EU dobile 173,9 milijarde EUR, Španija, Grčija in Portugalska so dobile 76 milijard EUR, predeli Nemčije in Italije so prejeli 26 milijard EUR, ostale države članice pa so prejele 161,6 milijarde EUR (Popescu & Holt, 2014, str. 141–150). V tem obdobju so bile predvidene velike spremembe v smeri decentralizacije izvajanja strukturne politike. Državam članicam EU je bila dana večja svoboda pri izvajanju politike, medtem ko je bila pristojnost Evropske komisije zmanjšana. Ureditvev strukturne politike je bila strateško naravnana, modernizirana in prilagojena strategiji EU za doseganje gospodarske rasti in višje ravni zaposlenosti (Bučar, Karnar, Ciraj in Kajnč, 2007, str. 35).

V programskem obdobju 2007–2013 so ostali le trije strukturni skladi: Evropski socialni sklad (v nadaljevanju ESS), ESRR in Kohezijski sklad (v nadaljevanju KS). Skupaj naj bi dosegli cilje konvergence, kateri je bilo namenjenih 81 % sredstev, regionalni konkurenčnosti in zaposlovanju 16 % sredstev za nekonvergenčne regije in evropskemu teritorialnemu sodelovanju za spodbujanje usklajenega razvoja v vsej EU 2,5 % sredstev (Kraatz, 2015). V obdobju 2007–2013 so bile na voljo tudi predpristopne pomoči, imenovane: PHARE, ISPA in SAPARD (Pop, 2015, str. 441). Sredstva strukturnih skladov se državam članicam dodelijo v skladu s formulo, v kateri se upoštevajo število prebivalcev (in gostota prebivalstva), regionalna razvitost, brezposelnost in stopnja izobraženosti, o čemer se države članice dogovorijo ob določitvi večletnega finančnega okvira za dano obdobje. Ena glavnih lastnosti strukturnih skladov je načelo dodatnosti, v skladu s katerim države članice strukturnih skladov ne morejo uporabiti za to, da bi nadomestile domače izdatke za dejavnosti, za katere so se že predhodno odločile, da jih bodo izvajale (Kraatz, 2015).

3.1 EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ

ESRR je eden glavnih finančnih instrumentov evropske kohezijske politike (Lecarte, 2015). ESRR je namenjen pomoči pri odpravljanju največjih razvojnih neravnovesij v regijah EU, in sicer sodeluje pri razvoju in strukturnem prilagajanju razvojno zaostalih regij in pri preobrazbi nazadujočih industrijskih regij (PDEU, 176. člen).

- Cilji ESRR

Največji cilj ESRR je pomoč pri odpravljanju največjih razvojnih neravnovesij, ki pa se dosega s podpiranjem razvoja in strukturnega prilagajanja razvojno zaostalih regij ter s podporo preobrazbe nazadujočih industrijskih regij (Lecarte, 2015). Cilj ESRR je krepitev gospodarske in socialne kohezije v EU (Evropska komisija, ESRR, 2015). ESRR podpira tudi trajnostni razvoj mest. Najmanj 5 % sredstev ESRR za posamezno državo članico je namenjenih celovitim ukrepom za trajnostni razvoj mest za reševanje gospodarskih, okoljskih, podnebnih, demografskih in socialnih izzivov na mestnih območjih. Podrobnosti za dodelitev in uporabo sredstev iz ESRR so določene v partnerskih sporazumih, ki so strateški dokumenti, nastali s sodelovanjem države članice ter regionalnih in socialnih partnerjev (Lecarte, 2015).

- Področja investicij ESRR

ESRR usmerja naložbe v več ključnih prednostnih področjih. Ta pristop se imenuje »tematska osredotočenost«. Prednostna področja pa so (Evropska komisija, ESRR, 2015):

- inovacije in raziskave,
- digitalna agenda,
- podpora za mala in srednje velika podjetja,
- nizkoogljično gospodarstvo.

ESRR z namenom prispevati k prednostnim naložbam podpira naslednje dejavnosti (Uredba EU, št. 1301/2013, 3. člen):

- produktivne naložbe, ki prispevajo k ustvarjanju in ohranjanju trajnih delovnih mest;
- naložbe v infrastrukturo na področju energije, okolja, prometa, informacijsko-komunikacijskih tehnologij, sociale, zdravstva, raziskav, inovacij, podjetništva in izobraževanja;
- naložbe v razvoj endogenega potenciala z naložbami v opremo in infrastrukturo manjšega obsega za kulturo in trajnostni turizem;
- mreženje, sodelovanje in izmenjavo izkušenj med pristojnimi regionalnimi, lokalnimi in drugimi javnimi organi.

ESRR podpira naslednje prednostne naložbe v okviru tematskih ciljev v skladu z razvojnimi potrebami in s potencialom za rast (Uredba EU št. 1301/2013, 5. člen):

- krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij:
 - z izboljšanjem infrastrukture za raziskave in inovacije ter zmogljivosti za razvoj odličnosti pri raziskavah in inovacijah ter s promocijo;
 - s spodbujanjem naložb podjetij v raziskave in inovacije ter vzpostavljanjem povezav med podjetji ter visokošolskim izobraževalnim sektorjem;
- izboljšanje dostopa do informacijsko-komunikacijskih tehnologij (v nadaljevanju IKT) ter njihove uporabe in kakovosti:
 - s širitvijo širokopasovnih storitev in z uvajanjem visokohitrostnih omrežij;
 - z razvojem izdelkov in storitev IKT ter e-poslovanja in s spodbujanjem povpraševanja po IKT;
 - s krepitevijo aplikacij IKT za e-upravo, e-učenje, e-vključenost, e-kulturo in e-zdravje;
- izboljšanje konkurenčnosti malih in srednje velikih podjetij (v nadaljevanju MSP):
 - s spodbujanjem podjetništva z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej;
 - s podpiranjem zmogljivosti MSP za rast na regionalnih, nacionalnih in mednarodnih trgih ter za vključitev pri inovacijskih procesih;
- podpiranje prehoda na nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih:
 - s spodbujanjem proizvodnje in distribucije energije, ki izvira iz obnovljivih virov;
 - s spodbujanjem energetske učinkovitosti in pametnega upravljanja z energijo ter uporabe obnovljivih virov energije v javni infrastrukturi in stanovanjskem sektorju;
- spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam ter preprečevanja in obvladovanja tveganj:
 - s podpiranjem naložb za prilagajanje podnebnim spremembam in za obravnavo posebnih tveganj, ki so povezana z zagotavljanjem pripravljenosti na nesreče in razvijanjem sistemov obvladovanja nesreč;
- ohranjanje in varstvo okolja ter spodbujanje učinkovite uporabe virov:
 - z vlaganjem v vodni sektor in sektor odpadkov za izpolnitev zahtev okoljske zakonodaje EU;
 - z ohranjanjem, varstvom, s promocijo in z razvijanjem naravne in kulturne dediščine;
 - z varovanjem in obnavljanjem biotske raznovrstnosti in tal ter s spodbujanjem ekosistemskih storitev;
 - s sprejemanjem ukrepov za izboljšanje urbanega okolja, oživitve mest, sanacijo in dekontaminacijo degradiranih zemljišč, zmanjšanje onesnaženosti zraka in spodbujanje ukrepov za zmanjšanje hrupa;
- spodbujanje trajnostnega prometa in odprava ozkih grl v ključnih omrežnih infrastrukturah:
 - s podpiranjem multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja;

- z izboljšanjem regionalne mobilnosti;
- z razvijanjem in obnavljanjem celostnih, visokokakovostnih in interoperabilnih železniških sistemov ter s spodbujanjem ukrepov za zmanjševanje hrupa;
- spodbujanje trajnostnega in kakovostnega zaposlovanja in mobilnosti delovne sile:
 - s podpiranjem razvoja podjetniških inkubatorjev in z investicijsko pomočjo za samozaposlitev, mikropodjetja in ustanavljanje podjetij;
 - s podpiranjem zaposlovanju prijazne rasti;
- spodbujanje socialne vključenosti ter boj proti revščini in kakršnikoli diskriminaciji:
 - z vlaganjem v zdravstveno in socialno infrastrukturo, zmanjšanje neenakosti pri zdravstvenem statusu, s spodbujanjem socialne vključenosti z lažjim dostopom do družbenih, kulturnih in rekreacijskih storitev;
 - z zagotavljanjem podpore socialnim podjetjem;
 - z vlaganjem v okviru strategij lokalnega razvoja;
- vlaganje v izobraževanje, usposabljanje in poklicno usposabljanje za spretnosti in vseživljenjsko učenje z razvojem infrastrukture za izobraževanje in usposabljanje;
- izboljšanje institucionalne zmogljivosti javnih organov in zainteresiranih strani ter učinkovita javna uprava z ukrepi za krepitev institucionalne zmogljivosti in učinkovitosti javnih uprav in javnih storitev, povezanih z izvajanjem ESRR.

ESRR pa ne podpira: razgradnje ali gradnje jedrskih elektrarn, naložb za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, proizvodnje, predelave ter trženja tobaka in tobačnih izdelkov, podjetij v težavah, naložb v letališko infrastrukturo, razen če so povezane z varstvom okolja ali jih spremljajo naložbe, potrebne za blažitev ali zmanjšanje njenega negativnega vpliva na okolje (Uredba EU št. 1301/2013, 3. člen).

Obseg sredstev ESRR, ki so dodeljena za prednostna področja, je odvisen od kategorije regije:

- v bolj razvitih regijah mora biti vsaj 80 % sredstev namenjenih za vsaj dve od navedenih prednostnih področij;
- v regijah v prehodu mora biti za ti področji namenjenih 60 % sredstev;
- v manj razvitih regijah mora biti za ti področji namenjenih 50 % sredstev.

Poleg tega mora biti del sredstev ESRR namenjenih izključno za projekte v zvezi z nizkoogljičnim gospodarstvom: bolj razvite regije 20 %, regije v prehodu 15% in manj razvite regije 12% (Evropska komisija, ESRR, 2015).

ESRR natančno obravnava tudi posebne teritorialne značilnosti. Ukrepi so oblikovani tako, da prispevajo k omejevanju gospodarskih, okoljskih in socialnih težav na mestnih območjih, posebni poudarek pa je na trajnostnem razvoju mest. Za to področje je namenjenih vsaj 5 % sredstev ESRR, in sicer prek »celostnih ukrepov«, ki jih izvajajo mesta sama. V okviru programov Evropskega teritorialnega sodelovanja je vsaj 80 % sredstev usmerjenih v 4 prednostna področja: inovacije in raziskave, digitalna agenda, podpora za MSP ter nizkoogljično gospodarstvo. Območja, ki so prikrajšana zaradi naravnih geografskih značilnosti, so obravnavana posebej. Za najbolj oddaljena območja

je na voljo tudi posebna pomoč ESRR za odpravljanje morebitne prikrajšanosti, ki je posledica oddaljenosti teh območij (Evropska komisija, ESRR, 2015). V okviru cilja »evropsko teritorialno sodelovanje« lahko ESRR v vseh regijah podpira tudi čezmejno skupno rabo objektov in človeških virov ter vseh vrst infrastrukture (Uredba EU št. 1301/2013, 3. člen).

Operativni program krepitve regionalnih razvojnih potencialov (v nadaljevanju OP RR) 2007–2013

Iz ESRR je bilo za ta program na voljo 1.768 milijonov EUR. Ta sredstva so namenjena financiranju spodbujanja podjetništva in konkurenčnosti, visokošolske in informacijske infrastrukture, investicij v turistično infrastrukturo in ohranjanje naravnega in kulturnega potenciala ter za investicije v osnovno infrastrukturo za razvoj regij. Vlada RS je OP RR namenila 102 milijona EUR iz dodatnih pravic porabe, dejansko dodeljenih pa je bilo 66,8 milijona EUR (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, 2015, str. 9).

3.2 KOHEZIJSKI SKLAD

KS je bil ustanovljen z namenom okrepitve ekonomske, socialne in teritorialne kohezije EU v interesu spodbujanja trajnostnega razvoja (Uredba EU št. 1300/2013, 1. člen). Ustanovljen je bil leta 1994 in od tedaj zagotavlja financiranje projektov na področju okolja in vseevropskih omrežij. Od leta 2007 podpira projekte na področju trajnostnega razvoja, npr. projekte v zvezi z energetsko učinkovitostjo in obnovljivimi viri energije. Od leta 2014 podpira tudi projekte na področju prometne infrastrukture. Ti projekti se osredotočajo na povezovalne prometne sisteme v različnih državah članicah (Azevedo, 2015). KS je namenjen državam članicam EU z bruto nacionalnim dohodkom, manjšim od 90 % povprečja EU. Njegov cilj je zmanjševanje ekonomskih in socialnih razlik ter spodbujanje trajnostnega razvoja (Evropska komisija, Kohezijski sklad, 2015).

Finančno pomoč iz KS lahko začasno zaustavi Svet, če se izkaže, da ima država članica pretiran javnofinančni primanjkljaj in tega stanja ni odpravila ali ni sprejela primernih ukrepov za odpravo tega stanja (Evropska komisija, Kohezijski sklad, 2015). Stopnja financiranja projekta iz KS lahko znaša do 85 %. V obdobju 2007–2013 je EU KS dodelila 61 milijard EUR. V obdobju 2014–2020 pa ta sredstva znašajo več kot 66 milijard EUR (Azevedo, 2015).

KS zagotavlja finančne prispevke za projekte na področjih:

- okolja in s področij, povezanih s trajnostnim razvojem in z energijo, ki predstavljajo okoljske koristi;
- vseevropskih omrežij v okviru prometne infrastrukture (Azevedo, 2015);
- tehnične pomoči (Uredba EU št. 1300/2013, 2. člen).

KS podpira naslednje prednostne naložbe (Uredba EU št. 1300/2013, 4. člen):

- podpiranje prehoda na nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih:

- s spodbujanjem proizvodnje in distribucije energije, ki izvira iz obnovljivih virov,
- s spodbujanjem energetske učinkovitosti in uporabe obnovljive energije v podjetjih ter v javni infrastrukturi,
- s spodbujanjem nizkoogljičnih strategij za vse vrste območij s spodbujanjem trajnostne multimodalne urbane mobilnosti,
- spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam ter preprečevanja in obvladovanja tveganj:
 - s podpiranjem naložb za prilagajanje podnebnim spremembam in za obravnavo posebnih tveganj,
- ohranjanje in varstvo okolja ter spodbujanje učinkovite uporabe virov:
 - z vlaganjem v vodni sektor in sektor za ravnanje z odpadki,
 - z varovanjem in obnavljanjem biotske raznovrstnosti in tal ter s spodbujanjem ekosistemskih storitev,
 - s sprejemanjem ukrepov za izboljšanje urbanega okolja, oživitve mest, sanacijo in dekontaminacijo degradiranih zemljišč, zmanjšanje onesnaženosti zraka in spodbujanje ukrepov za zmanjšanje hrupa,
- spodbujanje trajnostnega prometa in odpravo ozkih grl v ključnih omrežnih infrastrukturah:
 - s podpiranjem multimodalnega enotnega evropskega prometnega območja,
 - z razvijanjem in izboljšanjem okolju prijaznih ter nizkoogljičnih prevoznih sistemov,
- izboljšanje institucionalne zmogljivosti javnih organov in zainteresiranih strani ter učinkovito javno upravo z ukrepi za krepitev institucionalne zmogljivosti in učinkovitosti javnih uprav in javnih storitev, povezanih z izvajanjem KS.

KS pa ne podpira (Uredba EU št. 1300/2013, 2. člen):

- razgradnje ali gradnje jedrskih elektrarn,
- naložb v zmanjšanje emisij toplogrednih plinov,
- naložb v stanovanjske objekte, razen če so povezane s spodbujanjem energetske učinkovitosti ali uporabe obnovljive energije,
- proizvodnje, predelave ter trženja tobaka in tobačnih izdelkov,
- podjetij v težavah,
- naložb v letališko infrastrukturo, razen če so povezane z varstvom okolja ali jih spremljajo naložbe, potrebne za blažitev ali zmanjšanje njenega negativnega okoljskega vpliva.

Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture 2007–2013 (OP ROPI)

Slovenija je imela na razpolago 1,577 milijarde EUR evropskih sredstev (sredstva KS in delno ESRR). Iz KS se financirajo investicije v železniško infrastrukturo, avtoceste, pomorsko infrastrukturo in investicije s področja javnega potniškega prometa, v okoljsko infrastrukturo ter v projekte na področju trajnostne rabe energije. Iz ESRR se financirajo investicije v državne ceste in letališko infrastrukturo. Vlada RS je namenila 307,3 milijona EUR dodatnih pravic porabe za ta program, dejansko dodeljenih je bilo 288,3 milijona EUR (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, 2015, str. 17).

3.3 EVROPSKI SOCIALNI SKLAD

ESS je bil oblikovan z Rimsko pogodbo, da bi izboljšal mobilnost delavcev in možnosti zaposlovanja na skupnem trgu (Kraatz, 2015). ESS je glavni instrument Evrope, ki podpira zaposlovanje, pomaga ljudem dobiti boljša delovna mesta in zagotavlja državljanom EU bolj poštene zaposlitvene možnosti. Deluje z vlaganjem v evropski človeški kapital, to je delavce, mlade in vse tiste, ki iščejo zaposlitev (Evropska komisija, ESS, 2015).

ESS je prvi strukturni sklad. V prehodnem obdobju (do leta 1970) so države članice iz njega dobile povrnjeno polovico stroškov poklicnega usposabljanja in dodatkov za preselitev delavcev, ki jih je prizadelo gospodarsko prestrukturiranje. V tem obdobju je pomoč iz sklada prejelo več kot 2 milijona ljudi. S sklepom Sveta so se leta 1971 sredstva sklada precej povečala. Leta 1983 je nova reforma bolj skoncentrirala dejavnosti sklada, ki so morale biti usmerjene zlasti na boj proti brezposelnosti mladih ter na regije, ki so najbolj potrebovale pomoč. Z Maastrichtsko pogodbo se je obseg podpore iz ESS razširil še na prilagajanje spremembam v industriji in proizvodnih sistemih. ESS je v obdobju 1994–1999 sofinanciral 2 programa za podporo inovativnim mednarodnim projektom: »Adapt«, ki je bil namenjen pomoči delodajalcem in delavcem, da predvidijo spremembe v svoji panogi ter se spopadejo z njihovimi posledicami, in »Employment«, katerega pobude so bile namenjene spodbujanju vključevanja ranljivih skupin na trg dela. V okviru Agende 2000 se je splošni okvir strukturnih skladov za programsko obdobje 2000–2006 poenostavil. ESS je dobil dvojno nalogo, in sicer prispevati h kohezijski politiki in izvajanju evropske strategije zaposlovanja. Edina pobuda, ki se je v programskem obdobju 2000–2006 sofinancirala iz ESS, se je imenovala EQUAL in se je osredotočala na podporo inovativnim nadnacionalnim projektom, ki so bili namenjeni boju proti diskriminaciji in prikrajšanosti na trgu dela (Kraatz, 2015).

ESS je ustanovljen, da bi izboljšal zaposlitvene priložnosti delavcev na notranjem trgu in tako prispeval k dvigu življenjske ravni. Njegov cilj je omogočiti lažje zaposlovanje delavcev in povečati njihovo geografsko ter poklicno mobilnost v EU pa tudi olajšati njihovo prilagajanje spremembam v industriji in proizvodnih sistemih, zlasti s poklicnim usposabljanjem in preusposabljanjem (PDEU, 162. člen). Sklad upravlja Evropska komisija, pri tem pa ji pomaga odbor, ki mu predseduje član Komisije, sestavljen pa je iz predstavnikov vlad, sindikatov in organizacij delodajalcev (PDEU, 163. člen). Izvedbene uredbe, ki se nanašajo na ESS, sprejmeta Evropski parlament in Svet (PDEU, 164. člen).

Naloge ESS določa 2. člen Uredbe EU št. 1304/2013, in sicer ESS spodbuja visoke stopnje zaposlenosti in kakovost delovnih mest, izboljšuje dostop do trga dela, podpira geografsko in poklicno mobilnost delavcev ter olajšuje njihovo prilagajanje industrijskim spremembam in spremembam proizvodnih sistemov, ki so potrebne za trajnostni razvoj, spodbuja visoko stopnjo izobraževanja in usposabljanja za vse in podpira prehod mladih iz izobraževanja v zaposlovanje. Deluje proti revščini in krepí socialno vključevanje, spodbuja enakost spolov, nediskriminacijo in enake možnosti, s tem pa prispeva k uresničevanju prednostnih nalog EU za krepitev gospodarske, socialne in teritorialne kohezije. ESS deluje v korist ljudi, ki so dolgotrajno brezposelni, invalidov, migrantov,

etničnih manjšin, marginaliziranih skupnosti in ljudi vseh starosti, ki jim grozita revščina in socialna izključenost. Zagotavlja tudi podporo delavcem, podjetjem in podjetnikom ter sistemom in strukturam s ciljem olajšanja njihovega prilagajanja novim izzivom z zmanjševanjem kvalifikacijskih vrzeli. Spodbuja dobro upravljanje, družben napredek in izvajanje reform, zlasti na področju zaposlovanja, izobraževanja, usposabljanja in socialne politike.

ESS ni agencija za zaposlovanje in ne oglašuje delovnih mest, temveč financira več 10.000 lokalnih, regionalnih in nacionalnih projektov, povezanih z zaposlovanjem, po vsej EU: od majhnih projektov, ki jih vodijo sosedska dobrodelna društva, da bi pomagala najti ustrezno delo invalidom iz lokalne skupnosti, do nacionalnih projektov, ki spodbujajo poklicno usposabljanje celotnega prebivalstva (Evropska komisija, ESS, 2015).

ESS je v skladu s svojimi prednostnimi nalogami namenjen (Kraatz, 2015):

- spodbujanju visoke stopnje zaposlenosti in kakovosti delovnih mest, izboljšanju dostopa do trga dela, podpiranju geografske in poklicne mobilnosti delavcev in olajševanju njihovega prilagajanja industrijskim spremembam,
- spodbujanju visoke stopnje izobraževanja in usposabljanja za vse ter podpiranju prehoda mladih iz izobraževanja v zaposlovanje,
- ukrepanju proti revščini, krepitvi socialnega vključevanja in spodbujanju enakosti spolov, nediskriminacije in enakih možnosti.

Evropska komisija in države EU v partnerstvu določajo, katere so prednostne naloge ESS in kako naj uporablja svoje vire. Ena od prednostnih nalog je povečanje prilagodljivosti delavcev z novimi znanji in spretnostmi ter podjetij z novimi načini dela. Druge prednostne naloge se osredotočajo na izboljšanje dostopa do zaposlitve, npr. s pomočjo za mlade pri prehodu iz šole v zaposlitev ali z usposabljanjem manj kvalificiranih iskalcev zaposlitve za izboljšanje njihovih možnosti za zaposlitev. Priložnosti za poklicno usposabljanje in vseživljenjsko učenje, s katerimi prebivalci pridobivajo nove spretnosti in znanja, resnično pomenijo velik del številnih projektov ESS. Naslednja prednostna naloga se osredotoča na pomoč ljudem iz ranljivih skupin, da bi dobili delo. To je del spodbujanja k »socialnemu vključevanju« in je znak pomembne vloge, ki jo ima zaposlovanje pri pomoči ljudem za boljše vključevanje v družbo in vsakdanje življenje. Finančna kriza je vodila v podvojitev prizadevanj, da bi ljudje obdržali zaposlitev ali hitro našli drugo delo, če ga izgubijo (Evropska komisija, ESS, 2015).

ESS podpira naslednje prednostne naložbe (Uredba EU, št. 1304/2013, 3. člen):

- tematski cilj »spodbujanje trajnostnega in kakovostnega zaposlovanja in podpora mobilnosti delavcev«:
 - dostop do delovnih mest za iskalce zaposlitve in neaktivne osebe,
 - trajnostno vključevanje mladih na trg dela,
 - samozaposlovanje, podjetništvo in ustanavljanje podjetij,
 - enakost med moškimi in ženskami na vseh področjih,

- aktivno in zdravo staranje,
- posodobitev institucij trga dela in ustrežnejši odziv na potrebe trga dela,
- tematski cilj »spodbujanje socialnega vključevanja ter boj proti revščini in kakršni koli diskriminaciji«:
 - aktivno vključevanje s spodbujanjem enakih možnosti,
 - družbeno-ekonomsko vključevanje marginaliziranih skupnosti, kot so Romi,
 - boj proti vsem oblikam diskriminacije in spodbujanje enakih možnosti,
 - spodbujanje razpoložljivosti cenovno dostopnih, trajnostnih in visokokakovostnih storitev: zdravstvenih in socialnih,
 - spodbujanje socialnega podjetništva,
 - strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi Skupnost,
- tematski cilj »vlaganje v izobraževanje, usposabljanje in poklicno usposabljanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje«:
 - zmanjševanje in preprečevanje zgodnjega opuščanja šolanja,
 - izboljšanje kakovosti in učinkovitosti ter dostopa do terciarnega in enakovrednega izobraževanja za višjo stopnjo udeležbe in uspešnega zaključka izobraževanja,
 - krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine, izpopolnjevanje znanj, spretnosti in kompetenc delovne sile ter spodbujanje prožnih možnosti učenja,
 - izboljšanje odzivnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja na potrebe trga dela, s prilagoditvijo učnih načrtov ter z oblikovanjem in razvojem sistemov za učenje na delovnem mestu,
- tematski cilj »izboljšanje institucionalne zmogljivosti javnih organov in zainteresiranih strani ter učinkovita javna uprava«:
 - naložbe v institucionalno zmogljivost ter v učinkovitost javnih uprav in javnih storitev na nacionalni, regionalni in lokalni ravni za zagotovitev reform, boljše zakonodaje in dobrega upravljanja.

Operativni program razvoja človeških virov 2007–2013 (OP RČV)

Slovenija je imela na razpolago 756 milijonov EUR iz sredstev ESS, ki so bila namenjena spodbujanju podjetništva in prilagodljivosti, spodbujanju zaposlovanja, razvoju človeških virov in vseživljenjskega učenja, zagotavljanju enakih možnosti in zaposlovanja ranljivih družbenih skupin ter zagotavljanju institucionalne in administrativne usposobljenosti. Vlada RS je namenila 42,7 milijona EUR dodatnih pravic porabe za ta program, od tega je bilo dodeljenih 12,3 milijona EUR (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, 2015, str. 12).

Decembra 2013 je bila sprejeta nova uredba o ESS za obdobje 2014–2020. Njen poudarek je na naslednjih 4 tematskih ciljih:

- spodbujanje trajnostnega in kakovostnega zaposlovanja ter podpiranje mobilnosti delovne sile,

- spodbujanje socialnega vključevanja, boja proti revščini in vsem oblikam diskriminacije,
- vlaganje v spretnosti, izobraževanje, usposabljanje in poklicno usposabljanje ter vseživljenjsko učenje,
- izboljšanje institucionalnih zmogljivosti javnih organov in interesnih skupin ter učinkovita javna uprava.

Sredstva ESS bodo v sedanjem programskem obdobju 2014–2020 znašala 23,1 % vseh kohezijskih sredstev EU, poleg tega bo treba v vsaki državi članici 20 % sredstev, dodeljenih iz ESS, nameniti za socialno vključevanje (Kraatz, 2015).

4 OSTALI VIRI FINANCIRANJA PROJEKTOV

Občina je samoupravna lokalna skupnost, njeno območje pa obsega naselje ali več naselij, ki so povezana s skupnimi potrebami in interesi prebivalcev (Ustava RS, 139. člen). Pristojnost občine so lokalne zadeve, ki jih občina lahko ureja samostojno in ki zadevajo samo prebivalce občine. Država lahko z zakonom na občine prenese opravljanje posameznih nalog iz državne pristojnosti, če za to zagotovi tudi potrebna sredstva (Ustava RS, 140. člen).

4.1 PRORAČUNSKA SREDSTVA DRŽAVE

Dodatna sredstva občinam zagotavlja država v primeru, da te ne morejo financirati lokalnih zadev javnega pomena v primerni višini iz lastnih virov (ZLS, 52. člen). Občini, ki v posameznem proračunskem letu ne more financirati primerne porabe, se iz državnega proračuna dodeli finančna izravnava v višini razlike med primerno porabo občine in prihodki. Zneske finančne izravnave ugotovi ministrstvo, pristojno za finance, po sprejetju državnega proračuna in jih sporoči občinam, ki jim je finančna izravnava dodeljena, ter objavi na svoji spletni strani (ZFO-1, 15. člen). Vsi prejemki in izdatki za financiranje javne porabe morajo biti zajeti v proračunih države. Morajo biti tudi srednjeročno uravnoteženi brez zadolževanja ali pa morajo prihodki presežati izdatke (Ustava RS, 148. člen).

Prihodki od dohodnine se občini nakazujejo tedensko v enakih deležih. Finančna izravnava se občini nakazuje po dvanajstih do 20. dne v mesecu za tekoči mesec, razen nakazil finančne izravnave v višini do 5.000 EUR, ki se izvedejo v dveh obrokih, in sicer do 20. junija in do 20. decembra tekočega leta. S temi sredstvi občina prosto razpolaga v skladu z zakonom. Ta sredstva se ne smejo zaseči za plačilo dospelih obveznosti iz zadolžitve, odškodnin po sodnih sklepih in odškodnin po Zakonu o denacionalizaciji (ZFO-1, 17. člen). Občinam se zagotavljajo dodatna sredstva državnega proračuna za sofinanciranje:

- izvajanja posamezne naloge ali programa,
- investicij,
- skupno opravljanje nalog občinske uprave.

Ta sredstva se smejo uporabljati le za namene, za katere so dodeljena (ZFO-1, 18. člen).

Z zakonom ali s predpisom se lahko določijo posamezne naloge ali programi iz pristojnosti občin, za katerih izvajanje se občinam zaradi zagotavljanja širšega javnega interesa zagotavljajo dodatna sredstva iz državnega proračuna. Sredstva se zagotovijo v okviru finančnega načrta neposrednega uporabnika državnega proračuna, pristojnega za področje nalog, za katerih izvajanje so namenjena (ZFO-1, 19. člen). Občini se iz državnega proračuna zagotovijo sredstva za sofinanciranje posameznih nalog in programov v višini odobrenih sredstev strukturne in kohezijske politike EU (ZFO-1, 19. člen). V državnem proračunu se zagotavljajo tudi dodatna sredstva za sofinanciranje investicij v lokalno javno infrastrukturo in investicij posebnega pomena za zadovoljevanje

skupnih potreb in interesov prebivalcev občine, ki so uvrščeni v načrte razvojnih programov občinskih proračunov. Del sredstev se občinam za vsako proračunsko leto zagotovi v višini 6 % skupne primerne porabe občin. Del sredstev se za vsako proračunsko leto zagotovi posameznim občinam za sofinanciranje investicij, ki jih predlagajo ministrstva, vsako na svojem področju dela. Sredstva za sofinanciranje investicij se za vsako proračunsko leto zagotovijo v finančnih načrtih neposrednih uporabnikov državnega proračuna na posebnih proračunskih postavkah (ZFO-1, 21. člen). Predloge za sofinanciranje investicij sprejmejo neposredni uporabniki državnega proračuna vsak na svojem področju dela praviloma za 4 leta. Gre za programe sofinanciranja investicij v lokalno javno infrastrukturo, s katerimi se zagotavljajo enaki pogoji za zadovoljevanje skupnih potreb prebivalcev v skladu z razvojnimi cilji države. Na podlagi programov neposredni uporabniki državnega proračuna oblikujejo predloge investicij v skladu s predpisi, ki urejajo sofinanciranje investicij iz državnega proračuna in postopek priprave predloga načrta razvojnih programov državnega proračuna. Načrtovane investicije se na predlog pristojnega neposrednega uporabnika državnega proračuna uvrstijo v načrt razvojnih programov državnega proračuna (ZFO-1, 22. člen).

Delež dodatnih sredstev za financiranje investicij se za posamezno občino izračuna po enačbi, ki je objavljena v 23. členu Zakona o financiranju občin. Občina delež sredstev porabi v tekočem proračunskem letu za financiranje (ZFO-1, 23. člen):

- stroškov nakupa zemljišč, potrebnih za izvedbo investicijskega projekta,
- stroškov predhodnih študij, investicijske in projektne dokumentacije,
- stroškov gradbenih, obrtniških in instalacijskih del,
- stroškov gradbenega nadzora,
- upravičenih stroškov, določenih v navodilih organa upravljanja sredstev kohezijske politike ali v pogodbi o odobrenih sredstvih strukturne in kohezijske politike EU,
- za vračila obveznosti iz naslova zadolževanja.

Predhodne podatke o deležih za prihodnje proračunsko leto in leto, ki temu sledi, sporoči ministrstvo, pristojno za regionalni razvoj, občinam najpozneje do 15. oktobra tekočega leta, o izračunanih deležih pa jih obvesti v 15 dneh po sprejetju državnega proračuna. Župan do 28. februarja tekočega proračunskega leta pa najkasneje do 15. julija predloži ministrstvu, pristojnemu za regionalni razvoj, podatke o investicijskih projektih iz veljavnega načrta razvojnih programov občinskega proračuna in namene, za katere bo občina porabila delež sredstev za sofinanciranje zaradi uvrstitve investicijskih projektov v načrt razvojnih programov. Na podlagi uvrstitve teh projektov v načrt razvojnih programov državnega proračuna skleneta občina in ministrstvo, pristojno za regionalni razvoj, pogodbo o sofinanciranju investicij. Če župan ugotovi, da občina sredstev ne bo mogla porabiti za investicijski projekt, za katerega je pogodba sklenjena, oz. je iz drugih razlogov nujna sprememba podatkov o investicijskih projektih, lahko najpozneje do 15. septembra tekočega proračunskega leta predloži ministrstvu, pristojnemu za regionalni razvoj, spremembo podatkov. Ministrstvo, pristojno za regionalni razvoj, in

občina skleneta dodatek k pogodbi na podlagi uvrstitve novega projekta v načrt razvojnih programov državnega proračuna (ZFO-1, 23. člen).

Razvitosti občin kot merilo za sofinanciranje investicij občin določi Ministrstvo za finance, na podlagi metodologije, ki jo določi vlada z uredbo. Razvitost občin se določi praviloma za 4 leta. Razvitost posamezne občine se izračuna ob upoštevanju:

- kazalnikov razvitosti občine, ki so: bruto dodana vrednost gospodarskih družb na zaposlenega, osnova za dohodnino na prebivalca in število delovnih mest na število delovno aktivnega prebivalstva občine;
- kazalnikov ogroženosti občine, in sicer: indeksa staranja prebivalstva občine in stopnje registrirane brezposelnosti ter stopnje delovne aktivnosti na območju občine;
- kazalnikov razvojnih možnosti, ki so: kazalnik oskrbljenosti z dobrinami in s storitvami javnih komunalnih služb, kazalnik opremljenosti s kulturno, delež območij Natura 2000 v občini in kazalnik poseljenosti občine.

Vlada z uredbo podrobneje določi, kateri podatki Statističnega urada Republike Slovenije in drugih uradnih evidenc in za kakšna obdobja se upoštevajo pri izračunu kazalnikov, ter določi organe, pristojne za pripravo podatkov (ZFO-1, 24. člen).

Neposredni uporabnik državnega proračuna, pristojen za posamezno investicijo, mora določiti obseg sofinanciranja investicije v skladu z naslednjimi merili:

- če je razmerje med povprečno razvitostjo občin v državi in razvitostjo občine manjše od 0,9 – v višini 100 % upravičenih stroškov investicije brez DDV,
- če je razmerje med povprečno razvitostjo občin v državi in razvitostjo občine manjše od 1,00 – v višini 90 % upravičenih stroškov investicije brez DDV,
- če je razmerje med povprečno razvitostjo občin v državi in razvitostjo občine manjše od 1,10 – v višini 80 % upravičenih stroškov investicije brez DDV,
- če je razmerje med povprečno razvitostjo občin v državi in razvitostjo občine manjše od 1,20 – v višini 70 % upravičenih stroškov investicije brez DDV,
- če je razmerje med povprečno razvitostjo občin v državi in razvitostjo občine manjše od 1,40 – v višini 60 % upravičenih stroškov investicije brez DDV,
- če je razmerje med povprečno razvitostjo občin v državi in razvitostjo občine večje od 1,40 – v višini 50 % upravičenih stroškov investicije brez DDV.

Obseg sofinanciranja se lahko poveča za porabo sredstev občine na podlagi projektne dokumentacije, s katero je določen višji delež sofinanciranja, vendar le do višine zahtevka (ZFO-1, 24.a člen). Sredstva za sofinanciranje investicije se občini nakazujejo na podlagi pogodbe, ki jo skleneta neposredni uporabnik državnega proračuna, pristojen za investicijo, in občina. S pogodbo se določijo tudi nadzor namenske porabe sredstev ter pogoji in postopek povrnitve nenamensko porabljenih sredstev v državni proračun. Če občina ne sklene pogodbe, se šteje, da se je sredstvom odpovedala (ZFO-1, 25. člen).

Občini se v tekočem letu zagotavljajo dodatna sredstva iz državnega proračuna v višini 50 % v preteklem letu realiziranih odhodkov njenega proračuna za financiranje, v skladu z zakonom organiziranega skupnega opravljanja posameznih nalog občinske uprave. Za posamezne naloge se štejejo:

- naloge občinskega inšpekcijskega nadzorstva in občinskega redarstva,
- naloge notranjega finančnega nadzora in proračunskega računovodstva,
- upravne ter strokovne naloge na področju urejanja prostora in
- naloge na področju zagotavljanja in izvajanja javnih služb.

Minister, pristojen za lokalno samoupravo, v soglasju z ministrom za finance predpiše vrsto odhodkov, način poročanja o realiziranih odhodkih in nakazovanja sredstev. Občina je do sredstev upravičena za financiranje tistih nalog, ki se opravljajo za dve ali več občin in jih opravljajo zaposleni, ki izpolnjujejo z zakonom določene pogoje strokovne izobrazbe (ZFO-1, 26. člen). Nadzor nad namensko porabo sredstev iz državnega proračuna, namenjenih za sofinanciranje posameznih nalog ali programov občin in sofinanciranje investicij, opravljajo neposredni uporabniki državnega proračuna, ki so podpisniki pogodb o sofinanciranju, in proračunska inšpekcija Ministrstva za finance (ZFO-1, 29. člen). Najvišji organ kontrole državnih računov, državnega proračuna in celotne javne porabe pa je Računsko sodišče (Ustava RS, 50. člen).

4.2 SREDSTVA OBČIN

Občina se financira iz lastnih virov, v primeru, da zaradi slabše gospodarske razvitosti ne more v celoti zagotoviti opravljanja svojih nalog, dodatna sredstva zagotovi država (Ustava RS, 142. člen). Država in lokalne skupnosti pridobivajo sredstva za uresničevanje svojih nalog z davki in z drugimi obveznimi dajatvami ter s prihodki od lastnega premoženja (Ustava RS, 146. člen). Občina mora biti sposobna zadovoljevati potrebe in interese svojih prebivalcev in izpolnjevati druge naloge (ZLS, 13. člen), zato se mora financirati iz lastnih virov (ZLS, 8. člen). V skladu z zakoni lahko občina poseduje, pridobiva in razpolaga z vsemi vrstami premoženja, ustanavlja in vodi javna podjetja ter v okviru sistema javnih financ določa svoj proračun (ZLS, 20. člen).

Občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev opravlja zlasti naslednje naloge (ZLS, 21. člen):

- upravlja občinsko premoženje,
- omogoča pogoje za gospodarski razvoj občine,
- načrtuje prostorski razvoj, opravlja naloge na področju posegov v prostor in graditve objektov,
- ustvarja pogoje za gradnjo stanovanj,
- ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe,
- pospešuje službe socialnega skrbstva za predšolsko varstvo, osnovno varstvo otroka in družine, za socialno ogrožene, invalide in ostarele,

- skrbi za varstvo zraka, tal, vodnih virov, za varstvo pred hrupom, za zbiranje in odlaganje odpadkov in opravlja druge dejavnosti varstva okolja,
- ureja in vzdržuje vodovodne in energetske komunalne objekte,
- ustvarja pogoje za izobraževanje odraslih,
- pospešuje vzgojno-izobraževalno, informacijsko, dokumentacijsko in društveno dejavnost,
- pospešuje razvoj športa in rekreacije,
- pospešuje kulturno-umetniško ustvarjalnost, omogoča dostopnost do kulturnih programov, zagotavlja knjižnično dejavnost ter skrbi za kulturno dediščino na svojem območju,
- gradi, vzdržuje in ureja lokalne javne ceste, javne poti, rekreacijske in druge javne površine, ureja promet v občini ter opravlja naloge občinskega redarstva,
- opravlja nadzorstvo nad krajevnimi prireditvami,
- skrbi za požarno varnost in organizira reševalno pomoč,
- organizira opravljanje pokopališke in pogrebne službe,
- sprejema statut občine in druge splošne akte,
- organizira občinsko upravo,
- ureja druge lokalne zadeve javnega pomena.

Mestna občina pa lahko poleg lokalnih zadev javnega pomena kot svoje naloge opravlja še z zakonom določene naloge iz državne pristojnosti, ki se nanašajo na razvoj mest (ZLS, 22. člen).

Financiranje občin temelji na načelih lokalne samouprave, predvsem načelu sorazmernosti virov financiranja z nalogami občin in načelu samostojnosti občin pri financiranju občinskih nalog (ZFO-1, 3. člen). Občina financira lokalne zadeve javnega pomena iz lastnih virov, sredstev države in iz zadolžitve (ZLS, 52. člen). Prihodki in izdatki za posamezne namene financiranja javne porabe občine morajo biti zajeti v proračunu občine (ZLS, 57. člen).

Lastni viri občine so (ZLS, 52. člen):

- davki in druge dajatve,
- dohodki od njenega premoženja.

Občini pripadajo naslednji davki (ZLS, 53. člen):

- davek od premoženja,
- davek na dediščine in darila,
- davek na dobitke od iger na srečo,
- davek na promet nepremičnin,
- drugi davki, določeni z zakonom.

Vir financiranja občine so tudi prihodki od samoprispevka, takse, globe, koncesijske dajatve, plačila za storitve lokalnih javnih služb in drugi. Prihodek proračuna občine so okoljske dajatve, predpisane zaradi obremenjevanja okolja z odpadnimi vodami in zaradi

odlaganja odpadkov na odlagališčih, ki so infrastruktura, ki je namenjena izvajanju obvezne občinske gospodarske službe varstva okolja. Z odlokom, s katerim se sprejme občinski proračun, se določi, da se sredstva okoljskih dajatev lahko porabijo le za (ZFO-1, 7. člen):

- gradnjo infrastrukture, namenjene izvajanju občinskih obveznih javnih služb varstva okolja, čiščenja in odvajanja odpadnih voda, ravnanja s komunalnimi odpadki in odlaganja odpadkov,
- zagotavljanje oskrbovalnih standardov, tehničnih, vzdrževalnih, organizacijskih in drugih ukrepov, predpisanih za izvajanje obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja.

Občina lahko predpiše občinsko takso za oglaševanje, prirejanje razstav in prireditvev, parkiranje in opravljanje drugih dejavnosti, ki se razlikujejo od siceršnje namenske rabe in pomenijo z občinskim odlokom opredeljeno posebno rabo (ZFO-1, 9. člen):

- javnih površin v lasti občine: javne ceste, ulice, trgi, tržnice, igrišča, parkirišča, pokopališča, parki, zelenice in rekreacijske površine,
- nepremične in premične infrastrukture občinskih javnih služb,
- stavb v lasti občine,
- za druge zadeve, če tako določa zakon.

Vir financiranja občin so prihodki od 54 % dohodnine, vplačane v predpreteklem letu, povečane za inflacijo za leto pred letom in leto, za katero se izračuna primerna poraba občin (ZFO-1, 6. člen). Naloge, ki jih mora občina opravljati in katerih stroški se upoštevajo za ugotovitev primerne porabe občine, se nanašajo na:

- zagotavljanje javnih služb in izvajanje javnih programov na področjih:
 - predšolske vzgoje,
 - osnovnega šolstva in športa,
 - primarnega zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja,
 - socialnega varstva,
 - kulture,
- zagotavljanje lokalnih gospodarskih javnih služb,
- urejanje občinske prometne infrastrukture in zagotavljanje varnosti prometa na občinskih cestah,
- požarnega varstva ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami,
- prostorske ureditve, varstva okolja in ohranjanja narave,
- plačila stanarin in stanovanjskih stroškov,
- delovanja občinskih organov ter opravljanja upravnih, strokovnih, pospeševalnih in razvojnih nalog,
- opravljanja drugih nalog, določenih z zakonom.

Pred predložitvijo državnega proračuna v državni zbor sklene vlada z reprezentativnimi združenji občin dogovor, s katerim se določijo povprečni stroški za financiranje zgoraj

našteti nalog (ZFO-1, 11. člen). Povprečni stroški za financiranje občinskih nalog, t. i. povprečnina, se ugotovijo z upoštevanjem podatkov o tekočih odhodkih in tekočih transferih za te naloge, ki jih občine sporočajo Ministrstvu za finance. Povprečnino za naslednje proračunsko leto izračuna Ministrstvo za finance na podlagi podatkov za pretekla 4 leta, pri čemer upošteva vsakokratno inflacijo, za katero se ugotavlja povprečnina. Ministrstvo za finance pošlje občinam izračunano povprečnino za prihodnje proračunsko leto in leto, ki temu sledi, da najpozneje do 1. septembra tekočega leta podajo svoje mnenje k izračunu. Povprečnino določi državni zbor z zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (ZFO-1, 12. člen).

Primeren obseg sredstev je merilo za ugotovitev prihodkov občine iz dohodnine za financiranje primerne porabe, ki ga izračuna Ministrstvo za finance za posamezno proračunsko leto (ZFO-1, 13.a člen). Za financiranje primerne porabe pripada občini 70 % prihodkov, ki se ugotovijo na podlagi vsote odmerjene dohodnine iz odločb o odmeri dohodnine od dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo izdanih zavezancem, ki imajo na dan 31. decembra stalno prebivališče v občini. Pri tem izračunu se upoštevajo odmerne odločbe za leto pred letom, v katerem je dohodnina vplačana, in sicer po stanju na dan 30. junija leta pred letom, za katerega se izračuna primerna poraba občin v skladu s tem zakonom. Prihodki od 30 % občinskih prihodkov in del prihodkov posamezne občine, ki presega njen primeren obseg sredstev, so sredstva za solidarnostno izravnavo prihodkov občin iz dohodnine. Solidarnostna izravnava pripada občinam, katerih prihodki so nižji od njihovega primerne obsega sredstev, in sicer v višini razlike med prihodki in primernim obsegom sredstev. Če sredstva za solidarnostno izravnavo ne zadostujejo za pokrivanje primerne obsega sredstev, se solidarnostna izravnava za posamezno občino ugotovi v odstotku, izračunanem ob upoštevanju razlike med prihodki in primernim obsegom sredstev, v vsoti vseh razlik občin, upravičenih do solidarnostne izravnave. Dodatna solidarnostna izravnava za posamezno občino pripada občinam, katerih primeren obseg sredstev je nižji od primerne porabe, in sicer največ do višine primerne porabe. Dodatna solidarnostna izravnava se za posamezno občino ugotovi v odstotku, izračunanem ob upoštevanju razlike med primerno porabo občine in prihodki v vsoti vseh razlik občin, upravičenih do dodatne solidarnostne izravnave (ZFO-1, 14. člen).

Prihodki občine so tudi prihodki od stvarnega in finančnega premoženja občine, prejete donacije in transferni prihodki iz državnega proračuna in sredstev skladov EU (ZFO-1, 7. člen). Premoženje občine sestavljajo nepremične in premične stvari v lasti občine, denarna sredstva in pravice. Občina mora s premoženjem gospodariti kot dober gospodar. Odsvojitve delov premoženja občine je dopustna le proti plačilu, ki postane del premoženja občine, razen če se del premoženja podari za humanitarne, znanstvenoraziskovalne ali izobraževalne namene (ZLS, 51. člen).

Dohodki od premoženja občine so zlasti (ZLS, 54. člen):

- dohodki od zakupnin in najemnin za zemljišča in objekte, ki so občinska lastnina,
- dohodki od vlaganj kapitala,

- dohodki od vrednostnih papirjev in drugih pravic, ki jih je občina kupila,
- dohodki od rent, dobička javnih podjetij in koncesij.

Občina pa se lahko tudi zadolži (ZLS, 55. člen). Občina se lahko zadolži za izvrševanje občinskega proračuna v tekočem proračunskem letu samo s črpanjem posojila doma, za investicije, ki so predvidene v občinskem proračunu. Občina, ki je vključena v sistem enotnega zakladniškega računa države, se lahko zadolži le pri upravljavcu sredstev sistema enotnega zakladniškega računa države ali pri državnem proračunu. Za sredstva sofinanciranja investicije iz proračuna EU se občina lahko zadolži največ do višine odobrenih sredstev in največ za obdobje do prejema teh sredstev. V obdobju začasnega financiranja zadolžitev občinskega proračuna ne sme preseči višine, ki je potrebna za odplačilo glavnice dolga občinskega proračuna, ki zapadejo v plačilo v tekočem proračunskem letu. Če se zaradi neenakomernega pritekanja prejemkov izvrševanje proračuna ne more uravnotežiti, se lahko občina likvidnostno zadolži, vendar največ do višine 5 % vseh izdatkov zadnjega sprejetega proračuna. Občina mora pred vsako zadolžitvijo, pri kateri črpanje in odplačilo posojila nista v istem proračunskem letu, pridobiti soglasje Ministra za finance (ZFO-1, 10.a člen). Največji možen obseg zadolževanja občine zajema zadolževanje za izvrševanje občinskega proračuna. Občina se v tekočem proračunskem letu lahko zadolži, če odplačilo obveznosti v posameznem letu odplačila ne preseže 8 % realiziranih prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov občinskega proračuna v letu pred letom zadolževanja, zmanjšanih za prejete donacije, transferne prihodke iz državnega proračuna za investicije in prejeta sredstva iz proračuna EU ter prihodke režijskih obratov (ZFO-1, 10.b člen).

Občina lahko s črpanjem posojil pridobiva sredstva, ki so potrebna za vračilo občinskega dolga pred njegovo dospelostjo, če se s tem:

- zmanjšajo stroški občinskega dolga ali
- izboljša struktura dolga na način, da se zniža izpostavljenost makroekonomskim in tržnim tveganjem.

Občina lahko takšna sredstva pridobiva le na podlagi soglasja ministrstva, pristojnega za finance (ZFO-1, 10.c člen).

5 PREDSTAVITEV FINANCIRANIH PROJEKTOV V IZBRANIH DOLENJSKIH OBČINAH

V obdobju 2007–2013 je bila Slovenija upravičena do 4,1 milijarde EUR evropskih sredstev iz naslova cilja konvergence. Ta sredstva so bila na voljo do konca leta 2015. Kot organ upravljanja s temi sredstvi je nastopalo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki je bilo zadolženo za izvajanje evropske kohezijske politike prek 3 operativnih programov (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, 2015, str. 3):

1. Operativni program krepitve regionalnih razvojnih potencialov (v nadaljevanju OP RR), gre za sredstva ESRR, ki so namenjena razvoju slovenskih regij in njihovi konkurenčnosti.
2. Operativni program razvoja človeških virov (v nadaljevanju OP RČV), gre za sredstva ESS, ki so namenjena večji zaposlenosti, socialni vključenosti in visokemu življenjskemu standardu.
3. Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture (v nadaljevanju OP ROPI), gre pretežno za sredstva KS in delno za sredstva ESRR, ki so namenjena posodobitvi ali novogradnji infrastrukture pa tudi projektom s področja trajnostne rabe energije.

Vlada Republike Slovenije je v letu 2012 odobrila še 452 milijonov EUR dodatnih pravic porabe z namenom optimizirati koriščenje evropskih sredstev (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, 2015, str. 8). Pravice porabe so sredstva državnega proračuna za kohezijsko politiko, ki so zagotovljena na postavkah namenskih sredstev EU za kohezijsko politiko in na postavkah slovenske udeležbe za sofinanciranje kohezijske politike, določene v državnem proračunu (Uredba o izvajanju postopkov pri porabi sredstev evropske kohezijske politike v RS v programskem obdobju 2007–2013, 3. člen). Od 452 milijonov EUR jih je bilo v letu 2013 dodeljenih 367,4 milijona EUR, in sicer največ za OP ROPI 288,3 milijona EUR, potem za OP RR 66,8 milijona EUR in za OP RČV 12,3 milijona EUR (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, 2015, str. 8).

5.1 PROJEKTI V OBČINI ČRNOMELJ

Občina Črnomelj je občina jugovzhodne Slovenije s površino 339,7 km² in s 14.523 prebivalci (Statistični urad RS, 2015). Po podatkih EU skladov je imela v obdobju 2007–2013 11 projektov. Vrednost projektov je znašala 7.214.051,06 EUR, od tega je 6.826.172,73 EUR prispevala EU, le 387.878,33 EUR pa je bilo državnih virov (EU skladi, 2015). Občina je imela še dodatnih 5 projektov, katerih skupna vrednost je znašala 2.997.342,04 EUR (Priloga 2). Način dodelitve sredstev je bil pri vseh projektih enak, in sicer javni razpis. Od leta 2007 do leta 2012 je imela občina projekte financirane samo iz enega sklada, to je ESRR iz naslova razvoja regij, v letu 2013 pa je imela še 2 projekta na področju energije, ki ju je financiral KS (EU skladi, 2015). Občina Črnomelj je imela v letih 2007–2013 11 projektov po podatkih, pridobljenih iz EU skladov, in še dodatnih 5

projektov po podatkih Občine Črnomelj. Skupna vrednost vseh 16 projektov je znašala 10.211.393,10 EUR, od tega je občina prejela 9.408.816,70 EUR evropskih sredstev.

Tabela 1: Črpanje sredstev v Občini Črnomelj

Naziv operacije	Višina dodeljenih sredstev (EUR)	Od tega sredstva EU (EUR)	Državni viri	Leto	Sklad (naziv OP)
Odvajanje in čiščenje odpadnih voda z območja naselja Dragatuš	799.835,43	679.860,12	119.975,31	2007	ESRR (OP RR)
Čistilna naprava Griblje	250.403,26	212.842,77	37.560,49	2007	ESRR (OP RR)
Prenova objekta kulturne dediščine v mestnem jedru Črnomlja za kulturno dejavnost	711.539,00	711.539,00		2007	ESRR (OP RR)
Vodooskrba območja Sinji Vrh	757.814,00	757.814,00		2008	ESRR (OP RR)
Fekalna kanalizacija in čistilna naprava Stari trg ob Kolpi	583.596,00	583.596,00		2008	ESRR (OP RR)
Nizkoenergetski objekt – vrtec	1.011.908,00	1.011.908,00		2010	ESRR (OP RR)
Mestna muzejska zbirka Črnomelj	936.360,00	936.360,00		2011	ESRR (OP RR)
Kanalizacija Podklanec in čistilna naprava Vinica	1.000.000,00	850.000,00	150.000,00	2011	ESRR (OP RR)
Fekalna kanalizacija Vinica	626.978,55	626.978,55		2012	ESRR (OP RR)
Energetska sanacija Osnovne šole Vinica	423.916,25	360.328,81	63.587,44	2013	KS (OP ROPI)
Energetska sanacija stavbe OŠ Milke Šobar – Nataše	111.700,57	94.945,48	16.755,09	2013	KS (OP ROPI)
SKUPAJ	7.214.051,06	6.826.172,73	387.878,33		

Vir: EU skladi (2015).

Tabela 2: Sofinancirani projekti v Občini Črnomelj

Projekt	Skupna vrednost projekta (EUR)	Prejeta sredstva iz EU (EUR)	Lastna sredstva (EUR)	Leto
Kali, ribniki in izviri: Naša preteklost – naša prihodnost	Občina Črnomelj: 471.546,00. Skupna vrednost: 1.546.961,99.	Občina Črnomelj: 445.670,00. Za vse partnerje: 1.314.917,70.	25.876,00	2010-2012
Skupen pristop k ureditvi plovnega režima na reki Kolpi (CURS COLAPIS)	Občina Črnomelj: 649.458,00. Skupna vrednost: 1.445.197,72.	Občina Črnomelj: 619.048,00. Za vse partnerje: 1.228.418,07.	30.410,00	
Z revitalizacijo mlinov do zelene energije (LAS LEADER)	Občina Črnomelj: 53.885,00. Skupna vrednost: 93.169,10.	Občina Črnomelj: 40.736,82. Za vse partnerje: 67.743,76.	13.148,18	2012
Obnova večnamenskega doma Vinica	141.539,04	30.912,15	92.050,89	2013
Trajnostna oskrba prebivalstva s pitno vodo in varovanje vodnih virov Bele krajine – izgradnja ČN v občini Črnomelj	1.680.914,00	1.446.277,00	234.637,00	2013
SKUPAJ za Občino Črnomelj	2.997.342,04	2.582.643,97	396.122,07	

Vir: Priloga 2.

Občina Črnomelj je v obdobju od 2010 do 2015 prejela naslednja sredstva:

- Sredstva iz državnega proračuna iz srednjeročnega proračuna EU iz strukturnih skladov so bila namenjena:
 - Mestni muzejski zbirki Črnomelj. Projekt prenove in restavratorskih del Mestne muzejske zbirke Črnomelj se je začel v letu 2011, rok za končanje del pa je bil 31. 8. 2012 (Občina Črnomelj, 2015). Projekt je zajemal začetne arheološke raziskave, obnovo stavbe, restavracije poslikav iz konca 19. stoletja in končno postavitve stalne muzejske zbirke. Okvirna vrednost projekta je znašala 1,1 milijona EUR, okvirni EU prispevek pa je znašal 936.000 EUR (EU Skladi, 2015),
 - fekalni kanalizaciji Vinica: investicija je bila realizirana do konca leta 2014 in je znašala 358.171 EUR.
- Sredstva iz državnega proračuna iz srednjeročnega proračuna EU za kohezijsko politiko:

- Kali, ribniki in izviri: Naša preteklost, naša prihodnost – Viri življenja. Sredstva so znašala 293.228,27 EUR, projekt pa je bil realiziran do 31. 12. 2013 (Občina Črnomelj, 2015);
 - Kali, ribniki in izviri – Viri življenja. Sredstva so znašala 176.475,32 EUR, projekt pa je bil realiziran do 31. 12. 2013. Operacijo Kali, ribniki in izviri je delno financirala EU iz Instrumenta za predpristopno pomoč. Operacija se je izvajala v OP IPA SI-HR 2007–2013 (Zavod RS za varstvo narave, 2015). Vrednost je znašala 1.622.073,91 EUR, od tega so 1.373.154,71 EUR financirali EU skladi (BSC Regionalna razvojna agencija Gorenjske, 2015). Projektno območje je zajemalo območje Bele krajine in obmejno območje Hrvaške. Gre za območje plitvega krasa, ki je skromno s površinskimi vodami. Številne vodne izvire so ljudje uporabljali kot vir pitne vode, kali pa so služili za napajanje živine, za pranje ali za kopanje. Vsi tako urejeni vodni viri so imeli in še imajo pomembno naravovarstveno funkcijo, saj zagotavljajo ohranjanje biotskega ravnovesja in biotske ter krajinske pestrosti. Večino vodnih virov je bilo zapuščenih, zasipanih, zaraslih in tudi že brez vode, vzroki pa so bili napeljava vodovoda v vaseh in sprememba načina kmetovanja, predvsem opuščanje paše. Površinski vodni viri so že redkost, zato moramo z njimi skrbno ravnati in ohranjati pokrajinske ter biotske raznovrstnosti. Izvedba projekta je prispevala k povečanju biotske raznovrstnosti ter k ohranitvi in oživitvi naravnih in kulturnih virov čezmejnega projektne območja, kar je osnova za krepitev regionalne identitete in raznolikosti ter za zagotavljanje trajnosti (Zavod RS za varstvo narave, 2015). V sklopu projekta je bilo na celotnem območju obnovljenih skupno 45 vodnih virov: 15 kalov, 22 izvirov, 3 vodne jame, 2 ribnika, okolica ribnika in 2 vodnjaka (BSC Regionalna razvojna agencija Gorenjske, 2015). Rezultati projekta so: register vodnih virov na projektne območju, strategija upravljanja vodnih virov ter izdelani pilotni načrti upravljanja izbranega izvira, kala in ribnika (Zavod RS za varstvo narave, 2015). V času trajanja projekta so bila izvedena izobraževanja in delavnice za otroke in ostalo lokalno prebivalstvo, izdelana je bila otroška knjiga o vodnih virih, posnet je bil tudi dokumentarni film (BSC Regionalna razvojna agencija Gorenjske, 2015). Izdelana so bila tudi naravovarstvena izhodišča za renaturacijo vodnih teles. Vodilni partner projekta je bila Občina Črnomelj, sodelovali pa so še naslednji partnerji: Občina Metlika, Občina Semič, Zavod RS za varstvo narave in Park prirode Žumberak – Samoborsko gorje (Zavod RS za varstvo narave, 2015);
- skupni pristop k ureditvi plovnega režima na reki Kolpi – CURS COLAPIS. Sredstva so za realizacijo v letu 2013 znašala 257.102,20 EUR, v letu 2014 pa 216.718 EUR. Projekt je bil financiran iz Operativnega programa IPA, čezmejno sodelovanje Slovenija-Hrvaška 2007–2013, Skupen pristop k ureditvi plovnega režima na reki Kolpi – CURS COLAPIS. Skupni upravičeni izdatki za projekt so bili predvideni v višini 1.445.197,71 EUR. Projektne aktivnosti so zajemale naslednje cilje: trajnostno izvajanje rekreacijske rabe reke Kolpe, urejanje infrastrukture za rekreacijsko rabo, izboljšanje prepoznavnosti turistične

- destinacije doline Kolpe (Krajinski park Kolpa, 2015). Cilji pa so bili še: spodbuditi trajnostno naravnan turizem, zgrajen na čezmejni regionalni identiteti in na naravnih in kulturnih danostih. Turizem mora upoštevati sposobnosti naravnih virov in jih tudi ohranjati. Projekt je nameraval omogočiti jasnejši in pospešen razvoj turističnih produktov, ki bodo podaljšali turistično sezono in zagotovili dodatne vire prihodkov za lokalno prebivalstvo. Pred izboljšavami na območju ni bila celovito urejena plovba, ni bilo urejeno upravljanje z rekreacijsko infrastrukturo, obstajali so konflikti med različnimi interesnimi skupinami (lokalne skupnosti, turistični ponudniki, lastniki zemljišč, strokovnimi institucijami), nejasnost glede lastniških razmerij in pogosto nespoštovanje zasebne posesti pod pretvezo širše, javne koristi. Rezultati projekta so bili namenjeni domačim in tujim turistom (Curs Colapis, 2015);
- prebujena kulturna dediščina je v letu 2013 pridobila 280.931,76 EUR, v letu 2014 pa 68.463 EUR. Projekt pa je potekal tudi v letu 2015. Cilji projekta so bili: s pomočjo izvedene študije zgodovinskih povezav na čezmejnem območju prispevati k dvigu kulturne in zgodovinske ozaveščenosti ter definirati razvojne potenciale objektov kulturne dediščine, v revitaliziranih objektih predstaviti zgodovinski potencial območja ter jih medsebojno povezati v čezmejno zgodovinsko kulturno pot. Območje Slovenije in Hrvaške je bilo čez zgodovino čezmejno močno povezano, saj meje niso obstajale. Območje Črnomlja in Metlike je bilo v 16. stoletju del zagrebške banovine. Eno pomembnejših imen tistega časa je rodbina Erdödy, ki je odločilno vplivala na razvoj območja v tem obdobju. Projektni partnerji so se odločili za sodelovanje s ciljem podrobneje proučiti zgodovinske relacije, ki niso poznale današnje meje, in s tem bolje razumeti vpliv rodbine Erdödy in drugih pomembnih vplivov 16. stoletja. Rezultati projekta: izvedena je bila študija čezmejnih kulturnozgodovinskih povezav, revitaliziranih je bilo 5 kulturnozgodovinskih objektov, urejena je bila čezmejna kulturna pot med revitaliziranimi objekti in ostalimi pomembnimi kulturnozgodovinskimi točkami na projektnem območju, urejena je bila razstava na 3 lokacijah (Žitnica dvorca Erdödy, Metliški grad in Črnomaljski grad) na temo izsledkov študije čezmejnih kulturnozgodovinskih povezav (Erdödy, 2015).

5.2 PROJEKTI V OBČINI DOLENJSKE TOPLICE

Občina Dolenjske Toplice je velika 110,2 km² in ima 3.385 prebivalcev (Statistični urad RS, 2015). Po podatkih EU skladov je imela v obdobju 2007–2013 samo 4 projekte, katerih skupna vrednost je znašala 3.868.884,70 EUR. Od tega zneska je 3.497.748,01 EUR prispevala EU iz svojih skladov, 371.136,69 EUR pa je prispevala Republika Slovenija. Vsi štirje projekti so bili izbrani na javnih razpisih, financiral pa jih je ESRR, in sicer iz naslova razvoja regij (EU skladi, 2015).

Tabela 3: Črpanje sredstev v Občini Dolenjske Toplice

Naziv operacije	Višina dodeljenih sredstev (EUR)	Od tega sredstva EU (EUR)	Državni viri	Leto	Sklad (naziv OP)
Izgradnja vodovoda Občice Stare Žage – II. faza	589.708,00	589.708,00		2007	ESRR (OP RR)
Gradnja, upravljanje in vzdrževanje odprtega širokopasovnega omrežja elektronskih komunikacij v Občini Dolenjske Toplice	2.474.244,60	2.103.107,91	371.136,69	2008	ESRR (OP RR)
Izgradnja kanalizacijskega sistema Obrh - Suhor	480.360,00	480.360,00		2011	ESRR (OP RR)
Izgradnja kanalizacijskega sistema Sela pri Dolenjskih Toplicah	324.572,10	324.572,10		2012	ESRR (OP RR)
SKUPAJ	3.868.884,70	3.497.748,01	371.136,69		

Vir: EU skladi (2015).

Opis projektov v Občini Dolenjske Toplice:

- Izgradnja vodovoda Občice Stare Žage – II. faza. Občina Dolenjske Toplice je pričela z investicijo že v letu 2006, ko se je začela I. faza, tj. izgradnja dvoceličnega vodohrana s prostornino 100 m³. Druga faza investicije je zajemala 4.450 m cevovoda, 174 m tlačnega cevovoda od vrtin do vodohrana, 3.032 m sekundarnega omrežja ter 3 črpališča. Sredstva so pridobili iz ESRR, in sicer so znašala slabih 590.000 EUR. Pogodbena vrednost del druge faze je znašala 837.553 EUR. Razliko je zagotovila Občina Dolenjske Toplice iz lastnih sredstev iz svojega proračuna. Občina Dolenjske Toplice je poleg izgradnje sekundarnih cevovodov financirala tudi del izgradnje posameznih individualnih priključkov občanov. Skupno je bilo izvedenih nekaj manj kot 60 vodovodnih priključkov (Lokalno.si, Vodovod Občice Stare Žage, 2015).
- Izgradnja kanalizacijskega sistema Obrh - Suhor. Rezultati projekta: kanalizacija, dolga 2.300 m, nanjo pa je bilo priključenih 140 prebivalcev. Naložba je bila vredna 365.000 EUR, od tega je 85 % sofinancirala EU iz ESRR, ostalih 15 % pa je prišlo iz občinskega proračuna (M. Ž., 2011).
- Izgradnja kanalizacijskega sistema Sela pri Dolenjskih Toplicah. Rezultati projekta: zgradili so nov kanalizacijski sistem, na katerega so priključili približno 40 hiš oz.

160 prebivalcev, zgradili so 1.630 m kanalizacijskih vodov in 200 m meteorne kanalizacije, zamenjali so tudi 400 m vodovoda. Pogodbena vrednost del je znašala okoli 386.700 EUR, občina Dolenjske Toplice je za sofinanciranje dobila slabih 325.000 EUR nepovratnega denarja, ostalo pa je v 2 letih zagotovila iz občinskega proračuna (M. Ž., 2013).

- Gradnja, upravljanje in vzdrževanje odprtega širokopasovnega omrežja v Občini Dolenjske Toplice. Predmet projekta je bilo sofinanciranje gradnje odprtega širokopasovnega omrežja elektronskih komunikacij v občini na območju t. i. belih lis, ki so opredeljene kot območja, kjer v času prijave na razpis (2008–2009) širokopasovni priključki niso bili omogočeni, oz. kot območja, kjer novi interesenti niso imeli možnosti pridobitve širokopasovnega priključka, čeprav so na tem območju že obstajali posamezni širokopasovni priključki. Gradnja omrežja je bila v javnem interesu. Zgrajeno omrežje pa je odprto in pod enakimi pogoji dostopno vsem telekomunikacijskim operaterjem in ponudnikom storitev. Optična omrežja so bila zgrajena v času 18 mesecev od pričetka gradnje ter nato prevzeta v upravljanje in vzdrževanje zasebnega partnerja za obdobje 20 do 30 let (3 TEL, 2015).

5.3 PROJEKTI V OBČINI METLIKA

Občina Metlika obsega ozemlje 108,9 km², na katerem živi 8.395 prebivalcev (Statistični urad RS, 2015). Po podatkih EU skladov je imela Občina Metlika v obdobju 2007–2013 potrjenih 9 projektov, vendar je sredstva prejela le za 6 izmed njih, saj je po potrditvi 3 projektov, pri katerih je šlo za izgradnjo/obnovo cest, od teh odstopila zaradi nestrinjanja lokalnega prebivalstva s potekom cest (Priloga 3). Vrednost potrjenih in kasneje izvršenih projektov je znašala 5.613.905,12 EUR. 5.314.673,10 EUR je prispevala EU, 299.232,02 EUR pa država. Vsi projekti so bili izbrani na javnih razpisih. 5 projektov je financiral ESRR iz naslova razvoja regij, 1 projekt pa KS s področja energije (EU skladi, 2015). Po podatkih Občine Metlika je imela občina še dodatnih 7 projektov, ki so potekali od leta 2010. Skupna vrednost teh 7 projektov je znašala 10.484.759,24 EUR. Od tega je 6.178.593,96 EUR financirala država skupaj z EU, 1.003.699,62 EUR pa je občina prispevala sama. Manjkajoča razlika še ni bila povrnjena do datuma prejema podatkov, saj nekateri projekti še niso bili zaključeni (Priloga 3).

Tabela 4: Črpanje sredstev v Občini Metlika

Naziv operacije	Višina dodeljenih sredstev (EUR)	Od tega sredstva EU (EUR)	Državni viri	Leto	Sklad (naziv OP)
Kanalizacija in čistilna naprava Gradac	712.818,00	712.818,00		2007	ESRR (OP RR)
Kanalizacija in čistilna naprava Radovica	1.036.207,00	1.036.207,00		2008	ESRR (OP RR)

Naziv operacije	Višina dodeljenih sredstev (EUR)	Od tega sredstva EU (EUR)	Državni viri	Leto	Sklad (naziv OP)
Cesta Brezovica – zahod (odstop od projekta)	192.734,00	163.823,90	28.910,10	2008	ESRR (OP RR)
Cesta Brezovica – srednji del (odstop od projekta)	229.675,00	195.223,75	34.451,25	2008	ESRR (OP RR)
Cesta Kamenica (odstop od projekta)	336.017,00	285.614,45	50.402,55	2008	ESRR (OP RR)
Nizkoenergetski objekt – vrtec	1.870.000,00	1.870.000,00		2010	ESRR (OP RR)
Kanalizacija in čistilna naprava Drašiči ter obnova vodovoda Drašiči	971.599,93	825.859,94	145.739,99	2011	ESRR (OP RR)
Energetska sanacija Zdravstvenega doma Metlika	115.872,37	98.491,51	17.380,86	2013	KS (OP ROPI)
Bušinja vas – kanalizacija, čistilna naprava, rekonstrukcija vodovoda	907.407,82	771.296,65	136.111,17	2013	ESRR (OP RR)
SKUPAJ (brez odstopljenih projektov)	5.613.905,12	5.314.673,10	299.232,02		

Vir: EU skladi (2015).

Tabela 5: Sofinancirani projekti v Občini Metlika

Projekt	Skupna vrednost projekta (EUR)	Prejeta sredstva (EU in država) v EUR	Lastna sredstva v EUR	Leto
IPA – Curs Colapis (ureditev metliškega kopališča in drugih vstopnih mest na reki Kolpi)	317.712,39	280.142,24	37.570,15	2010–2012

Projekt	Skupna vrednost projekta (EUR)	Prejeta sredstva (EU in država) v EUR	Lastna sredstva v EUR	Leto
IPA - Viri življenja (ureditev Ribnika Prilozje in odkup zemljišč ter ureditev drugih kalov v občini)	295.481,33	170.116,50	125.364,83	2010–2012
Trajnostna oskrba prebivalstva s pitno vodo in varovanje vodnih virov Bele krajine (del projekta, ki se izvaja na območju občine Metlika)	8.850.618,30	4.989.897,74	558.254,90	2010–2014 (potekalo še v letu 2015)
Prebujena kulturna dediščina (ureditev podstrešnih prostorov na metliškem gradu in sanacija strehe)	374.509,35	320.403,88	54.105,47	2012–2013
Energetska sanacija OŠ Metlika	419.585,38	301.094,35	118.491,03	2012–2013
Živo vinsko zgodbo ohranjajo ljudje (LAS LEADER)	81.291,59	58.076,18	23.215,41	2012–2013
Energetska sanacija javne razsvetljave – 1. faza (del projekta, ki se je izvajal v občini Metlika)	145.560,90	58.863,07	86.697,83	2013
SKUPAJ	10.484.759,24	6.178.593,96	1.003.699,62	

Vir: Priloga 3.

Opis nekaterih projektov v Občini Metlika:

- Kanalizacija in čistilna naprava Gradac. Z izgradnjo kanalizacijskega sistema je sedaj omogočeno kontrolirano odvajanje odpadnih voda, z izgradnjo čistilne naprave v naselju pa so bistveno zmanjšane možnosti za onesnaževanje tal, podtalnih voda in reke Lahinje. Posledično je dolgoročno izboljšana kakovost bivalnega in delovnega okolja ter vzpostavljeni so boljši pogoji za nadaljnji gospodarski in turistični razvoj Gradaca. Rezultati projekta: izvedenih je bilo 29 gravitacijskih kanalov, 8 podbojev in 2 prekopa regionalne ceste v skupni dolžini 4377,10 m ter 6 črpališč in 6 tlačnih vodov v dolžini 764 m. Izgrajena je bila tudi biološka čistilna naprava z zmogljivostjo 700 populacijskih enot. Celotna investicija

je znašala 1.455.233,35 EUR. Občina Metlika kot investitor projekta je investicijo prijavila na 2. javni razpis Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko za prednostno usmeritev »regionalni razvojni programi« v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete »razvoj regij« in tako prejela 711.396,61 EUR nepovratnih namenskih sredstev iz ESRR. Poleg tega so za investicijo v letih 2009 in 2010 pridobili tudi nepovratna sredstva iz državnega proračuna na podlagi 23. člena Zakona o financiranju občin, in sicer v skupni višini 445.524,00 EUR, preostali del sredstev pa je Občina Metlika zagotovila v svojem proračunu (Radio Krka, 2010).

- Cesta Brezovica – zahod, srednji del in cesta Kamenica. Za urejanje teh cest je Občina Metlika pridobila sredstva, vendar je kasneje odstopila od projektov zaradi nestrinjanja lokalnega prebivalstva s potekom cest (Priloga 3).
- Kanalizacija in čistilna naprava Drašiči ter obnova vodovoda Drašiči. Vrednost investicije je znašala 1.233.891,58 EUR, razliko je občina poravnala s 76.455,00 EUR iz državnega proračuna in s 185.836,65 EUR iz občinskega proračuna. Rezultati investicije: kanalizacijsko omrežje za odvajanje komunalnih odpadnih voda v dolžini 2.356 m, 1 črpališče in obnova vodovodnega omrežja v dolžini 2.200 m. Investicija je zajemala tudi izgradnjo biološke čistilne naprave z zmogljivostjo 300 populacijskih enot. Izgradnja kanalizacije in čistilne naprave je bila v naselju nujna, saj tam prej ni bilo kanalizacijskega omrežja, odpadne vode in fekalije pa so se zbirale v individualnih greznicah prebivalcev naselja Drašiči. Poleg tega je bilo vodovodno omrežje naselja Drašiči dotrajano, zamenjava pa je bila nujno potrebna, saj so se tako zmanjšale izgube vode in povečala kakovost vode. Občina je z izvedbo projekta izboljšala kakovost življenja na obmejnem območju in tako ohranila oz. povečala število prebivalcev v naselju. Namen operacije je bil prispevati k trajnostnem razvoju Občine Metlika prek dviga kakovosti življenja in splošnega razvoja gospodarstva, s čimer se bo ohranjala poseljenost na obmejnem območju z Republiko Hrvaško, kakovost življenja pa je postala bolj primerljiva z razvitimi evropskimi regijami (Občina Metlika, 2012).
- Bušinja vas – kanalizacija, čistilna naprava in rekonstrukcija vodovoda. Občina je prejela 907.407,82 EUR nepovratnih sredstev, kar je predstavljalo 100 % ocenjene vrednosti operacije. V okviru investicije je bilo zgrajeno kanalizacijsko omrežje za odvajanje komunalnih odpadnih voda v naselju Bušinja vas v dolžini 1.887 m, zgradili so tudi rastlinsko čistilno napravo z zmogljivostjo 250 populacijskih enot in rekonstruirali vodovodno omrežje v dolžini 682 m. Izgradnja kanalizacije in čistilne naprave je bila nujna, saj v naselju ni bilo kanalizacijskega omrežja in so se odpadne vode in fekalije zbirale v individualnih greznicah. Glede na to, da se Bušinja vas nahaja na izrazito kraškem terenu bi lahko imela ohranitev obstoječega stanja resne posledice na kakovost pitne vode ter kakovost bivalnega okolja. Obstoječe vodovodno omrežje je imelo zaradi dotrajanosti velike vodne izgube, zaradi pogostih okvar pa tudi ni zagotavljalo varne vodooskrbe in ustrezne požarne varnosti. Z investicijo je občina izboljšala stanje okolja, zaščitila podtalnico, zagotovila varno vodooskrbo, učinkovitejšo izrabo pitne vode, boljšo

požarno varnosti ter izboljšala bivanjske pogoje prebivalcev Bušinje vasi (Švajger Grabrijan, 2013).

- Trajnostna oskrba prebivalstva s pitno vodo in varovanje vodnih virov Bele krajine (del projekta, ki se izvaja na območju občine Metlika). V letu 2011 so bila na območju občine Metlika v sklopu kanalizacije končana dela v skupni vrednosti 1.105.000,00 EUR. V sklopu vodovoda pa je bil v letu 2011 zgrajen vodohran s prostornino 1000 m³, ki je prevzel osnovno vlogo v vodovodnem sistemu občine. Vrednost vseh do sedaj opravljenih del v sklopu vodovoda znaša 3.400.000,00 EUR. Projekt je v višini 65 % sofinanciran iz KS, preostanek pa je prispevala Občina Metlika, in sicer 250.995,43 EUR. S 770.000,00 EUR pa je Občina financirala še dodatno asfaltiranje in odvodnjavanje cest, pločnike in robnike, obnovo dodatnih vodovodov in kanalizacijskih priključkov, meteorno kanalizacijo, javno razsvetljava ter infrastrukturo za optiko (Belokranjski vodovod, 2015).

5.4 PROJEKTI V MESTNI OBČINI NOVO MESTO

Mestna občina Novo mesto zajema območje 235,7 km² in ima 36.344 prebivalcev (Statistični urad RS, 2015). V obdobju 2007–2013 je imela mestna občina 8 projektov, katerih skupna vrednost je znašala 18.008.468,58 EUR. 16.090.677,57 EUR je prispevala EU, preostanek, 1.917.791,01 EUR, pa država. 7 projektov je bilo izbranih na javnem razpisu, eden pa je bil neposredno potrjen. 5 projektov je bilo financiranih iz ESRR, od tega 4 iz naslova razvoja regij, 1 pa s področja povezovanja naravnih in kulturnih potencialov, 3 iz KS, od tega 2 s področja energije in 1 s področja okolja (EU skladi, 2015).

Tabela 6: Črpanje sredstev v Mestni občini Novo mesto

Naziv operacije	Višina dodeljenih sredstev (EUR)	Od tega sredstva EU (EUR)	Državni viri	Leto	Sklad (naziv OP)
Odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju Krke – hidravlične izboljšave kanalizacijskega sistema in centralna čistilna naprava Novo mesto	10.356.029,41	8.802.625,00	1.553.404,41	2008	KS (OP ROPI)
Vzpostavitev katastrov GJI v JV Sloveniji	212.499,00	212.499,00		2008	ESRR (OP RR)
Vodovod Grčevje	1.379.940,00	1.379.940,00		2008	ESRR (OP RR)
Rekonstrukcija in modernizacija Anton	2.000.000,00	1.700.000,00	300.000,00	2009	ESRR (OP RR)

Naziv operacije	Višina dodeljenih sredstev (EUR)	Od tega sredstva EU (EUR)	Državni viri	Leto	Sklad (naziv OP)
Podbevšek teatra Novo mesto					
Kanalizacija v KS Birčna vas	2.700.000,00	2.700.000,00		2010	ESRR (OP RR)
Vodovod in kanalizacija Veliki Slatnik	930.756,18	930.756,18		2012	ESRR (OP RR)
Energetska prenova javne razsvetljave v Mestni občini Novo mesto	244.780,00	208.063,00	36.717,00	2012	KS (OP ROPI)
Energetsko učinkovita prenova javne razsvetljave v Mestni občini Novo mesto – 2. del	184.463,99	156.794,39	27.669,60	2012	KS (OP ROPI)
SKUPAJ	18.008.468,58	16.090.677,57	1.917.791,01		

Vir: EU skladi (2015).

Opis nekaterih projektov Mestne občine Novo mesto:

- Vzpostavitev katastrov gospodarske javne infrastrukture (v nadaljevanju GJI) v jugovzhodni Sloveniji. To operacijo je izvajala Mestna občina Novo mesto v partnerstvu z 19 občinami jugovzhodne Slovenije. Za izvedbo operacije je na razpisu »razvoja regij« pridobila 212.499 EUR sredstev iz ESRR. Skupna vrednost operacije pa je znašala 300.000 EUR. Na območju vseh sodelujočih občin so izvajali vse potrebne aktivnosti, da so zagotovili popolno inicialno stanje podatkov o vodovodu, kanalizaciji in cestah. Podatki so bili preneseni v zbirni kataster GJI, ki bo v prihodnje omogočal, da bo mogoče operirati z ažurnimi podatki na ravni izvajalca gospodarske javne službe, občine in Geodetske uprave RS. V operacijo so bile vključene naslednje občine: Črnomelj, Dolenjske Toplice, Kočevje, Kostel, Loški Potok, Metlika, Mirna Peč, Mokronog - Trebelno, Novo mesto, Osilnica, Ribnica, Semič, Sodražica, Straža, Šentjernej, Šentrupert, Škocjan, Šmarješke Toplice, Trebnje in Žužemberk. Temeljni razlog za izvedbo operacije je bilo slabo dejansko stanje katastrov GJI. Po investiciji pa je mogoč dejanski prikaz zasedenosti in opremljenosti prostora z objekti javne infrastrukture. Kataster je nujna podlaga vsem odločitvam, ki so vezane na razvoj in upravljanje gospodarskih javnih služb kot tudi odločitvam na področju gradnje in načrtovanja prostora. Vzpostavitev katastrov predstavlja prvi korak v smeri dobrega gospodarjenja z GJI v regiji (Razvojni center Novo mesto, 2015).

- Rekonstrukcija in modernizacija Anton Podbevšek teatra. Cilj projekta je bil narediti varno, ekonomično in funkcionalno zgradbo. Poslopje je bilo pred investicijo neekonomično in zaradi dotrajanosti tudi nevarno, saj so ponekod odpadali strešniki, streha pa je bila na nekaterih delih porozna, teater ni imel ustreznih garderob za igralce in tudi sanitarije niso bile ustrezne. Rekonstrukcija in modernizacija teatra sta znašali 2.350.000,00 EUR (Mestna občina Novo mesto, 2015). Financirana je bila z evropskimi sredstvi, ki jih je Mestna občina Novo mesto pridobila na razpisu Ministrstva za kulturo, dodatnih 850.000 EUR pa je iz svojega proračuna prispevala sama. Prenovljen objekt bo omogočal nadaljnji razvoj sodobne gledališke umetnosti (Žibert, 2010).
- Kanalizacija v KS Birčna vas. Projekt je zajemal 11.485 m kanalizacijskega omrežja, 330 m kanalizacije za odvod zalednih in padavinskih voda, 591 m tlačnih vodov na kanalizaciji, 5 črpališč, 2.525 m povezovalnega cevovoda, 1.014 m tlačnih vodov cevovoda in 2 črpališči na povezovalnem cevovodu. Mestna občina Novo mesto je na območju Birčne vasi in Stranske vasi uredila javno kanalizacijo ter to povezala na centralno čistilno napravo Novo mesto. Ocenjena vrednost projekta je znašala 4.510.000 EUR, od tega je 85 % sofinancirala EU iz naslova »razvoja regij«, preostali del pa je financiral proračun Mestne občine Novo mesto. Operacija je bila namenjena izboljšanju stanja okolja (Mestna občina Novo mesto, 2015).
- Vodovod in kanalizacija Veliki Slatnik. Investicija se je izvajala fazno, in sicer I. faza v letu 2012, II. faza pa v letih 2013 in 2014. Zajemala je kanalizacijsko omrežje v dolžini skoraj 3 km, vodovodno omrežje v dolžini 867 m, vodohran, čistilno napravo ter obnovo vodovodnega omrežja v dolžini 2,3 km. Zaradi velikih posegov v cestno infrastrukturo so hkrati izvedli celotno rekonstrukcijo ceste na Velikem Slatniku. Vrednost vseh stroškov investicije je znašala 1.482.055,32 EUR, od tega je 270.729,71 EUR prispevala Mestna občina Novo mesto, 397.400,05 EUR država, 813.925,55 EUR pa EU iz ESRR. Izgradnja investicije ima pomembne pozitivne učinke na okolje in na občane. S projektom so prispevali k večji zaščiti podtalnice in narave, zagotovili so zadostne količine pitne vode iz javnega vodovoda ter višji komunalni standard, večjo požarno varnost, zmanjšali so vodne izgube in okvare na vodovodnem omrežju ter prispevali k učinkovitejši izrabi naravnih virov (Novo mesto piše prihodnost že 650 let, 2015).
- Energetska prenova javne razsvetljave v Mestni občini Novo mesto. Investicija je zajemala energetska učinkovito prenovalo javne razsvetljave na območju Mestne občine Novo mesto, ki je vključevala demontažo vseh neuporabnih elementov stare javne razsvetljave ter dobavo, zamenjavo in namestitve varčnih svetil in odsevnikov ter učinkovitih predstikalnih naprav. Dobavljeno in vgrajeno je bilo skupaj 1.239 novih svetilk na 28 odjemnih mestih oz. prižigališčih. Operacijo je delno financirala EU iz KS. 85 % sredstev je prispeval KS, 15 % sredstev pa je predstavljala slovenska udeležba. Operacija je bila del operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete Trajnostna raba energije, prednostne usmeritve Učinkovita raba električne energije (Mestna občina Novo mesto, 2015).

5.5 ČRPAJJE SREDSTEV V OBČINI SEMIČ

Občina Semič obsega območje 146,7 km² in ima 3.789 prebivalcev (Statistični urad RS, 2015). Po podatkih EU skladov je imela Občina Semič v letih 2007–2013 6 projektov, katerih skupna vrednost je znašala 6.981.449,81 EUR, od tega je 6.242.864,54 EUR prispevala EU, 738.585,27 EUR pa država. Vseh 6 projektov je bilo potrjenih na podlagi javnega razpisa in financiranih iz ESRR, od tega 5 iz naslova razvoja regij, 1 pa s področja gospodarsko-razvojne infrastrukture (EU skladi). Občina Semič je imela še dodatnih 15 projektov v skupni vrednosti 37.636.608,04 EUR. Ti projekti so se financirali iz različnih skladov in z različnih področij oz. naslovov v skladih, nekateri projekti so bili izvedeni v partnerstvu z drugimi občinami in gre za skupen znesek projekta (Priloga 1).

Tabela 7: Črpanje sredstev v Občini Semič

Naziv operacije	Višina dodeljenih sredstev (EUR)	Od tega sredstva EU (EUR)	Državni viri	Leto	Sklad (naziv OP)
Izgradnja večnamenskega Kulturnega centra Semič z ureditvijo dostopa	2.057.548,00	2.057.548,00		2007	ESRR (OP RR)
Gradnja, upravljanje in vzdrževanje odprtega širokopasovnega omrežja elektronskih komunikacij v Občini Semič	3.196.103,00	2.716.687,55	479.415,45	2008	ESRR (OP RR)
Vodovod Rožni Dol – Brezje pri Rožnem Dolu	244.949,00	208.206,65	36.742,35	2008	ESRR (OP RR)
Rekonstrukcija ceste Metlika–Krvavčji Vrh in javna razsvetljava Krvavčji Vrh	297.865,18	253.185,40	44.679,78	2010	ESRR (OP RR)
Izgradnja kanalizacije in čistilne naprave Krvavčji Vrh	184.984,63	157.236,94	27.747,69	2010	ESRR (OP RR)
Rekonstrukcija dela lokalne ceste od odcepa za Kulturni center do odcepa za Spodnje Gorenjce	1.000.000,00	850.000,00	150.000,00	2013	ESRR (OP RR)
SKUPAJ	6.981.449,81	6.242.864,54	738.585,27		

Vir: EU skladi (2015).

Tabela 8: Sofinancirani projekti v Občini Semič

Projekt	Vrednost projekta v (EUR)	Leto	Program financiranja	Rezultati projekta
Razvoj turističnih tematskih poti Vallis Colapis	327.395,44	2007–2008	Interreg III A	Trasiranje in ureditev kolesarskih ter pohodnih poti, izdelava promocijskega materiala in panoramske karte Bele krajine, izobraževanje.
Razvoj podjetništva na varovanih območjih	180.000,00	2007–2008	ESRR	Izdelava strategije zidaniškega turizma in čebelarstva ter trženje produktov.
Regijska mreža tematskih poti Heritage trails net	548.700,00	2008–2009	ESRR	Izdelava spletne strani in vzpostavitev mreže regijskih tematskih poti (pohodnih, kolesarskih, plovnih in jahalnih) na spletu.
Ureditev avtobusnih postajališč v Občini Semič	78.539,76	2009	EKSRP	Ureditev 16. avtobusnih postajališč po občini.
Komunalna infrastruktura Črmošnjice	78.560,53	2009	EKSRP	Ureditev javne razsvetljave v Črmošnjicah v dolžini 730 m in preplastitev javne poti v dolžini 805 m.
Vzpostavitev katastrov gospodarske javne infrastrukture v JV Sloveniji	300.000,00	2008–2010	ESRR	Vzpostavitev katastra kanalizacije, vodovoda in cest v JV Sloveniji.
Optimiranje remediacije odlagališča materiala, onesnaženega s PCB	ni podatka	2008–2011	Interreg IV C	Čiščenje zaledja reke Krupe.

Projekt	Vrednost projekta v (EUR)	Leto	Program financiranja	Rezultati projekta
Trajnostna oskrba prebivalstva s pitno vodo in varovanje vodnih virov Bele krajine	35.050.735,00	2008–2013	KS	Izgradnja vodovodov, kanalizacij in čistilnih naprav v občinah Črnomelj, Metlika in Semič.
LAS LEADER Dolenjska in Bela krajina	39.210,00	2008–2013	EKSRP	Sredstva za projekte s področja razvoja podeželja.
Kali, ribniki in izviri: Naša preteklost – naša prihodnost	209.490,60	2009–2012	Instrument za predpristopno pomoč (IPA)	Skupna strategija upravljanja z vodnimi viri in renaturacija ter ohranjanje vodnih virov.
Ohranitev dragocenosti sadjarske kulture	39.111,00	2010–2011	EKSRP	Ureditev 4 učnih sadnih vrtov, izvedba 16 izobraževanj na temo sadjarstva in sadjarstva v povezavi s turizmom.
Projekti v sodelovanju z RC Novo mesto (Trajnostni razvoj JVS z ekoremediacijami), Regionalna destinacijska organizacija, Dolenjska EU	ni podatka	2010–2012	ESRR	Aktivnosti spodbujanja regionalnega razvoja.
Ureditev parkirišč in avtobusnega postajališča v naselju Semič	Znesek sofinanciranja 218.283,55	2012	EKSRP	Izgradnja parkirišča v ulici Sela in ureditev avtobusnega postajališča ter parkirišča pri gasilskem domu v Semiču.
Energetska sanacija Vrtca Sonček	Znesek sofinanciranja 161.067,61	2013	KS	Izboljšanja energetske učinkovitosti objekta Vrtec Sonček, zaščita okolja, pridobivanje

Projekt	Vrednost projekta v (EUR)	Leto	Program financiranja	Rezultati projekta
				energije iz obnovljivih virov in realizacija možnih prihrankov pri izrabi energije.
Energetska sanacija OŠ Semič	Znesek sofinanciranja 405.514,55	2013–2014	KS	Izboljšanja energetske učinkovitosti objekta OŠ Semič, zaščita okolja, pridobivanje energije iz obnovljivih virov in realizacija možnih prihrankov pri izrabi energije.
SKUPAJ	37.636.608,04			

Vir: Priloga 1.

Opis nekaterih investicijskih projektov v Občini Semič:

- Vodovod Rožni Dol – Brezje pri Rožnem Dolu. Občina je v letu 2008 prijavila investicijo na Javni razpis za prednostno usmeritev »razvoj obmejnih območij s Hrvaško« v okviru operativnega progama Krepitev regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete »razvoj regij. Zajemala je vlaganje v oskrbo z vodo in vlaganje v posodobitev obstoječih vodovodnih sistemov. Vrednost projekta je znašala 312.252,00 EUR. 244.949 EUR ali 78,45 % celotne investicije je bilo sofinanciranih iz evropskih sredstev in iz sredstev proračuna RS. Preostanek v višini 67.303 EUR ali 21,55 % pa je financirala Občina Semič. Z investicijo se je zagotovila oskrba s pitno vodo vasi Brezje pri Rožnem Dolu in zgornji del Rožnega Dola, skupaj 24 prebivalcem (Malnarič, 2015).
- Rekonstrukcija dela kategorizirane lokalne ceste LC 255103 – odsek Sem. Vrtec – Roška c. – Gaber, od odcepa za Kulturni center do odcepa za Spodnje Gorenjce. Investicija se je izvajala v okviru OP »Krepitev regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013«, razvojne prioritete »razvoj regij«, prednostne usmeritve »Razvoj obmejnih območij s Hrvaško«. Vrednost investicije je znašala 839.946,66 EUR, sofinancirana je bila v višini 664.032,04 EUR (79 %) s strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter EU, 175.914,62 EUR (21 %) pa je prispevala občina iz lastnega proračuna. Investicija je obsegala: rekonstrukcijo dela lokalne ceste, obnovo javne razsvetljave, izgradnjo elektro-kabelske in kanalizacije, rekonstrukcijo vodovodnih in kanalizacijskih hišnih priključkov, izgradnjo enostranskega pločnika v dolžini 1.000 m, ureditev javne razsvetljave in ureditev

odvodnjavanja. Celotna ureditev je bila v skupni dolžini 1.285 m. Namen investicije je bil izboljšati stanje prometne infrastrukture v naselju Semič ter s tem pozitivno vplivati: na dostopnost do bivališč in poslovnih objektov, na razvoj turizma, prometno varnost, uporabo javnega prometa in splošne življenjske pogoje (Kambič, 2014).

6 ANALIZA ČRPAJJA SREDSTEV V IZBRANIH OBČINAH

Slovenija je bila v letih 2007–2013 upravičena do 4.101.048.636 EUR iz evropske kohezijske politike. Občine Črnomelj, Dolenjske Toplice, Metlika, Mestna občina Novo mesto in Občina Semič so v obdobju 2007–2013 prejele 41.686.759,27 EUR sredstev za investicijske projekte. Od teh sredstev je EU prispevala 37.972.135,95 EUR, nacionalnih virov pa je bilo 3.714.623,32 EUR. Od vseh sredstev EU, namenjenih Sloveniji, to je 4.101.048.636 EUR v obdobju 2007–2013, so izbrane občine prejele 0,93 % tega zneska, se pravi 37.972.135,95 EUR (EU skladi, 2015).

Financiranje projektov glede na višino sredstev

Med izbranimi občinami je največ sredstev EU prejela Mestna občina Novo mesto, in sicer 16.090.677,57 EUR ali 42,37 %, najmanj pa Občina Dolenjske Toplice: 3.497.748,01 EUR ali 9,21 %. Največ nacionalnih sredstev je prav tako prejela Mestna občina Novo mesto: 1.917.791,01 EUR ali 51,63 %, najmanj pa Občina Metlika 299.232,02 EUR ali 8,06 % (EU skladi, 2015).

Tabela 9: Dodeljena evropska sredstva

OBČINA	VIŠINA DODELJENIH SREDSTEV		OD TEGA SREDSTVA EU		NACIONALNI VIRI	
	V EUR	V %	V EUR	V %	V EUR	V %
Črnomelj	7.214.051,06	17,31	6.826.172,73	17,98	387.878,33	10,44
Dolenjske Toplice	3.868.884,70	9,28	3.497.748,01	9,21	371.136,69	9,99
Metlika	5.613.905,12	13,47	5.314.673,10	14,00	299.232,02	8,06
Novo mesto	18.008.468,58	43,20	16.090.677,57	42,37	1.917.791,01	51,63
Semič	6.981.449,81	16,75	6.242.864,54	16,44	738.585,27	19,88
SKUPAJ	41.686.759,27	100	37.972.135,95	100	3.714.623,32	100

Vir: EU skladi (2015).

Po podatkih občin Črnomelj in Metlika je Občina Črnomelj prejela še 2.582.643,97 EUR iz sredstev EU, Metlika pa 6.178.593,96 EUR iz nacionalnih in evropskih sredstev.

Tabela 10: Dodeljena sredstva Občini Črnomelj

OBČINA	SKUPNA VREDNOST PROJEKTOV (EUR)	PREJETA SREDSTVA IZ EU (EUR)	PREJETA SREDSTVA IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA V (EUR)
Črnomelj	2.997.342,04	2.582.643,97	396.122,07

Vir: Priloga 2.

Tabela 11: Dodeljena sredstva Občini Metlika

OBČINA	SKUPNA VREDNOST PROJEKTOV (EUR)	PREJETA SREDSTVA (EU in država) V EUR	LASTNA SREDSTVA V EUR
Metlika	10.484.759,24	6.178.593,96	1.003.699,62

Vir: Priloga 3.

Način dodelitve sredstev pri večini projektov je bil javni razpis, razen pri projektu Mestne občine Novo mesto: Odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju Krke je šlo za neposredno potrditev projekta.

Financiranje projektov po skladu

Po podatkih spletišča EU skladi so izbrane občine skupaj imele 35 projektov, ki so bili sofinancirani s strani EU, bodisi iz ESRR bodisi iz KS. 29 projektov oz. 82,9 % je bilo financiranih iz ESRR in le 6 oz. 17,1 % iz KS.

Tabela 12: Sofinancirani projekti po skladih

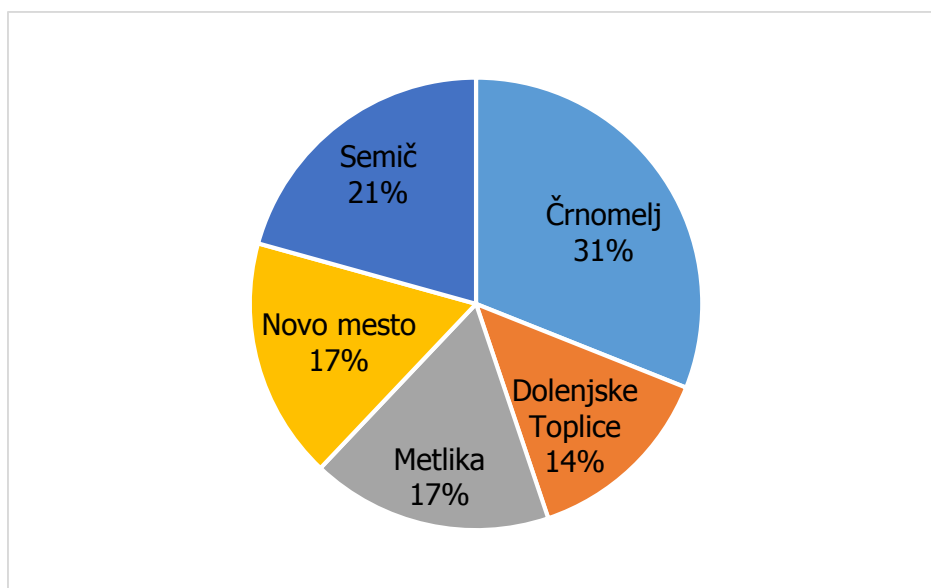
OBČINA	ŠTEVILO PROJEKTOV FINANCIRANO IZ ESRR	ŠTEVILO PROJEKTOV FINANCIRANO IZ KS	SKUPAJ
Črnomelj	9	2	11
Dolenjske Toplice	4		4
Metlika	5	1	6
Novo mesto	5	3	8
Semič	6		6
SKUPAJ	29	6	35

Vir: EU skladi (2015).

V skladu z ugotovitvami lahko potrdim hipotezo 2, da je bila večina sredstev pridobljena iz ESRR.

Izmed 29 projektov, financiranih iz ESRR, je imela največ projektov Občina Črnomelj, in sicer 9, kar predstavlja 31 %, najmanj pa Občina Dolenjske Toplice (4 projekte), kar predstavlja 13,8 % financiranih projektov iz ESRR.

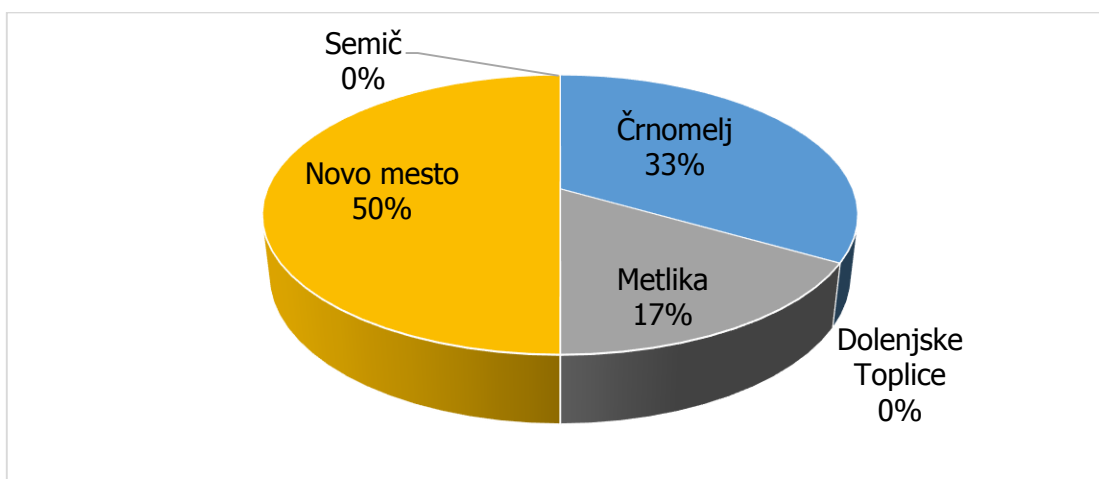
Slika 2: Projekti, financirani iz ESRR

Vir: EU skladi (2015).

Med 6 projekti, ki so bili financirani iz KS, je imela največ projektov Mestna občina Novo mesto, in sicer 3, kar predstavlja 50 % projektov, financiranih iz KS, najmanj pa Občina Metlika, ki je imela samo 1 projekt, kar predstavlja 17 % projektov, financiranih iz KS. Občini Semič in Dolenjske Toplice nista imeli projektov, ki jih je financiral KS.

Slika 3: Projekti, financirani iz KS

Vir: EU skladi (2015).

Po podatkih, ki so mi jih podale občine, so imele občine Črnomelj, Metlika in Semič še dodatne projekte, ki so bili financirani iz EU, pa niso bili zajeti v podatkih EU skladov. Največ projektov je imela Občina Semič, kar 15, najmanj pa Občina Črnomelj (5).

Tabela 13: Število dodatnih projektov občin

OBČINA	ŠTEVILO PROJEKTOV
Črnomelj	5
Metlika	7
Semič	15
SKUPAJ	27

Vir: Priloge 1, 2, 3.

Financiranje glede na namen projekta

Od 35 projektov jih je bilo največ, to je 26, namenjenih za regionalni razvoj, le 1 pa za povezovanje naravnih in kulturnih potencialov ter okolja.

Tabela 14: Projekti glede na namen

OBČINA	NAMEN				
	RAZVOJ REGIJ	ENERGIJA	GOSPODARSKO-RAZVOJNA INFRASTRUKTURA	POVEZOVANJE NARAVNIH IN KULTURNIH POTENCIALOV	OKOLJE
Črnomelj	9	2			
Dolenjske Toplice	3		1		
Metlika	5	1			
Novo mesto	4	2		1	1
Semič	5		1		
SKUPAJ	26	5	2	1	1

Vir: EU skladi (2015).

Financiranje po letu projekta

Največ projektov je bilo financiranih v letu 2008, in sicer 9, najmanj pa v letu 2009, ko je bil financiran le 1 projekt.

Tabela 15: Projekti po letu odobritve sredstev

OBČINA	LETO						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Črnomelj	3	2		1	2	1	2
Dolenjske Toplice	1	1			1	1	
Metlika	1	1		1	1		2

OBČINA	LETO						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Novo mesto		3	1	1		3	
Semič	1	2		2			1
SKUPAJ	6	9	1	5	4	5	5

Vir: EU skladi (2015).

Po podatkih, ki so mi jih posredovale občine Črnomelj, Metlika in Semič, je največ projektov bilo v letu 2010, in sicer 7, najmanj pa v letu 2011, ko projektov sploh ni bilo.

Tabela 16: Dodatni projekti po letu odobritve sredstev

OBČINA	LETO						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Črnomelj	0	0	0	2	0	1	2
Metlika	0	0	0	3	0	3	1
Semič	2	5	3	2	0	1	2
SKUPAJ	2	5	3	7	0	5	5

Vir: Priloge 1, 2, 3.

Hipotezo 1, da mine preveč časa od priprave projekta do dejanskega črpanja sredstev, zaradi česar imajo občine majhno število projektov, lahko potrdim, saj je bilo največ pogodb o projektih podpisanih leta 2008, po podatkih EU skladov, po podatkih občin pa leta 2010. Razlogi za daljši čas od priprave do izvajanja so lahko neustrezno pripravljen projekt, ki je zavržen na razpisu, pa tudi zakonsko določeni roki, ki tečejo med prijavo na razpis in vse do izvajanja projekta.

Občine glede na velikost

Ozemlje izbranih občin skupaj obsega 941,2 km² in ima 66.436 prebivalcev (Statistični urad RS, 2015).

Tabela 17: Velikost občin

OBČINA	POVRŠINA (km ²)	PREBIVALCI	VIŠINA DODELJENIH EVROPSKIH SREDSTEV V EUR
Črnomelj	339,7	14.523	6.826.172,73
Dolenjske Toplice	110,2	3.385	3.497.748,01
Metlika	108,9	8.395	5.314.673,10
Novo mesto	235,7	36.344	16.090.677,57
Semič	146,7	3.789	6.242.864,54
SKUPAJ	941,2	66.436	37.972.135,95

Vir: Statistični urad RS (2015) in EU skladi (2015).

Na osnovi predstavljenih ugotovitev lahko trdim, da imajo občine, ki imajo večjo površino in več prebivalcev, tudi večje število dodeljenih sredstev. Hipotezo 3, da velikost občine vpliva na višino dodeljenih sredstev, saj imajo večje občine več potreb, lahko potrdim. Projekti so pri večjih občinah lahko bolj obsežni, že na primer pri izgradnji vodovoda, saj gre za večjo površino, ki jo mora vodovod pokriti, in hkrati tudi bolj zmogljivejši, saj gre za večje število odjemalcev.

Občine so skupaj s svojimi 66.436 prebivalci prejele 37.972.135,95 EUR evropskih sredstev, kar pomeni, da so na prebivalca prejele 571,56 EUR. Največ sredstev na prebivalca sta prejeli občini z najmanj prebivalci, to sta Občina Dolenjske Toplice, ki je prejela 1.033,31 EUR na prebivalca, in Občina Semič, ki je prejela 1.647,63 EUR na prebivalca. Najmanj sredstev na prebivalca pa je prejela Mestna občina Novo mesto, in sicer 442,73 EUR.

Tabela 18: Dodeljena sredstva na prebivalca

OBČINA	PREBIVALCI	VIŠINA DODELJENIH EVROPSKIH SREDSTEV V EUR	VIŠINA EVROPSKIH SREDSTEV NA PREBIVALCA (EUR)
Črnomelj	14.523	6.826.172,73	470,02
Dolenjske Toplice	3.385	3.497.748,01	1.033,31
Metlika	8.395	5.314.673,10	633,08
Novo mesto	36.344	16.090.677,57	442,73
Semič	3.789	6.242.864,54	1.647,63
SKUPAJ	66.436	37.972.135,95	571,56

Vir: Statistični urad RS (2015) in EU skladi (2015).

Medobčinsko sodelovanje pri izvedbi projektov

Izbrane občine so med seboj sodelovale pri 9 projektih. Pri nekaterih izmed teh projektov so sodelovale tudi s katero drugo slovensko občino in tudi s kakšno hrvaško občino.

Tabela 19: Medobčinsko sodelovanje po projektih

PROJEKT	OBČINE
Kali, ribniki in izviri – Viri življenja	Črnomelj, Metlika, Semič in druge občine
Curs Colapis	Črnomelj, Metlika in druge občine
Prebujena kulturna dediščina	Črnomelj, Metlika in druge občine
Z revitalizacijo mlinov do zelene energije LAS LEADER	Črnomelj, Metlika, Semič
Gradnja, upravljanje in vzdrževanje odprtega širokopasovnega omrežja elektronskih komunikacij	Dolenjske Toplice, Semič

PROJEKT	OBČINE
Trajnostna oskrba prebivalstva s pitno vodo in varovanje vodnih virov Bele krajine	Črnomelj, Metlika, Semič
Energetska sanacija javne razsvetljave	Metlika, Novo mesto
Vzpostavitev katastrof gospodarske javne infrastrukture (GJI) v JV SLO	Črnomelj, Dolenjske Toplice, Metlika, Novo mesto, Semič in druge občine
Trajnostni razvoj JVS z ekoremediacijami	Semič, Novo mesto

Vir: Priloge 1, 2, 3.

Medobčinsko je največkrat sodelovala Občina Metlika, najmanjkrat pa občina Dolenjske Toplice. Sodelovanje je bilo izrazito pri belokranjskih občinah, to je občinah Črnomelj, Metlika in Semič, saj so sodelovale pri 4 projektih.

Tabela 20: Število medobčinskih sodelovanj

OBČINA	ŠTEVILO SODELOVANJ PRI PROJEKTIH
Črnomelj	6
Dolenjske Toplice	2
Metlika	7
Novo mesto	3
Semič	6

Vir: Priloge 1, 2, 3.

Po ugotovitvah so belokranjske občine, to so občine Črnomelj, Metlika in Semič, med seboj sodelovale največkrat, in sicer pri večjih projektih. Po moji oceni so se občine odrezale dobro, saj so sodelovale tudi z drugimi državami, ne samo med seboj, kar je pripomoglo k uspešnosti projekta in morda povzdignilo ugled občine. Potrjujem hipotezo 4, da bi bile občine bolj uspešne pri črpanju sredstev, če bi skupaj nastopile na razpisu in pri projektu.

7 PREDLOGI ZA VEČJO USPEŠNOST ČRANJA SREDSTEV

Pri črpanju sredstev iz strukturnih skladov je zelo pomembno racionalno in gospodarno strateško načrtovanje, ki mora biti jasno definirano. Sredstva EU imajo pomemben vpliv na gospodarski, socialni in teritorialni razvoj regij. Težijo k izboljšanju transporta in internetnih povezav v oddaljenih regijah, ustvarjajo priložnosti za vse zainteresirane, podpirajo ukrepe za čistejše okolje, za učinkovito rabo energetskih virov, za izboljšanje izobraževanja, spodbujajo investicije in inovacije. Strukturni skladi imajo pozitiven učinek na privabljanje tujih naložb. Evropska sredstva prispevajo k rasti držav, vendar so ta sredstva v praksi slabo upravljana in nepravilno investirana. Sredstva EU prispevajo h konvergenci le, kadar je okolje naklonjeno. Sredstva imajo najbolj viden pozitiven učinek, kadar so investirana v območja z osnovno industrijsko strukturo in majhnim kmetijskim sektorjem. Negativen vpliv pa je viden v tem, da organizacije stremijo k črpanju sredstev, ne gledajo pa, ali so ta sredstva učinkovito in kakovostno porabljena. Razlog naj bi bil v slabo pripravljenih uradnikih in majhnem številu organizacij, ki skrbijo za distribucijo sredstev EU. Projekti so izbrani na podlagi formalnih pravil in ne po tržnih potrebah, ki se neprestano spreminjajo ter jim je zato težko slediti s pripravami na projekt, saj so te dolge. Rešitev za to težavo naj bi bili visoko izobraženi in sposobni uradniki, ki imajo na tem področju veliko izkušenj in bi v pripravah na projekte bili bolj uspešni (Dumčiuviéné & Adomyniené, 2014, str. 382–387).

7.1 IDENTIFIKACIJA TEŽAV PRI ČRANJU SREDSTEV

Od razpisa do prejema evropskih sredstev je za nosilca projekta dolga pot. Najprej se priprava projekta zavleče v administrativnih postopkih, saj so v te vključene različne institucije, ki morajo upoštevati zapleteno ureditev slovenske in evropske zakonodaje. Dodaten problem se pojavi še z neizkušenostjo sodelujočih pri projektu. Zbor teh problemov lahko povzroči nečrpanje sredstev (Bučar, Karnar, Ciraj & Kajnč, 2007, str. 45). V finančni perspektivi 2000–2006 so obstajale težave v zvezi z razpisanimi in dodeljenimi sredstvi, saj so bila ta razpisana in dodeljena relativno pozno. Zamik so povzročili dolgotrajni postopki, saj od razpisa do začetka realizacije projekta lahko preteče nekaj mesecev. Pojavila se je tudi razlika med dodeljenimi sredstvi in podpisanimi pogodbami. V omenjenem obdobju je bilo dokaj malo posredovanih zahtevkov za povračilo na plačni organ. Finančna perspektiva 2000–2006 je imela možnost koriščenja sredstev do konca leta 2008, neporabljena sredstva so bila razpisana v obliki novih instrumentov ali pa ponovno razpisana. Posredovanje zahtevkov za povračila je bilo zelo slabo, kar je lahko zelo problematično, saj bi država iz svojega proračuna izplačala vsa sredstva končnim prejemnikom sredstev, vendar sama ne bi prejela vseh razpoložljivih sredstev iz proračuna EU. Glavni razlog za takšno stanje bi bilo neustrezno in počasno administrativno procesiranje zahtevkov za povračilo (Bučar, Karnar, Ciraj & Kajnč, 2007, str. 48).

Za težave pri črpanju sredstev kohezijske politike obstajajo objektivni razlogi, zaradi katerih se projekti ne izvajajo kot načrtovano, in sicer stečajni gradbenikov, revizijski postopki pri oddaji javnih naročil, nerealno načrtovanje izplačil in povračil ter velik

razkorak med napovedanimi in dejanskimi izplačili in povračili, npr. zamude povračil za izplačila iz državnega proračuna (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, 2015, str. 19). Počasna dinamika izvajanja pri nekaterih projektih z izdanimi odločbami predstavlja resno tveganje za izgubo sredstev na področju okoljske infrastrukture.

Slovenija se z največjimi težavami pri črpanju EU sredstev srečuje na področju okoljske in prometne infrastrukture (OP ROPI), kjer je črpanje najnižje. Veliko okoljskih in prometnih projektov se doslej ni izvajalo v skladu s predvideno dinamiko, saj so bili ponekod zamiki tudi do 2 let. Pomemben korak k možnosti povečanja črpanja sredstev EU oz. k zmanjševanju tveganja izgube sredstev je bil storjen z uveljavitvijo Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, 2015, str. 20). V 7. členu ZIPRS je določeno, da se odločbo o dodelitvi sredstev kohezijske politike lahko razveljavi v skladu s postopkom, ki je določen za izredno razveljavitev odločbe, kar doslej ni bilo mogoče. Zakon v navedenem členu določa še, da upravičenec zamuja z izvedbo aktivnosti po izvršljivi odločbi o dodelitvi sredstev, če v enem mesecu še ni bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje in še ni bil končan postopek javnega naročanja.

Pri črpanju evropskih sredstev so prijavitelji projektov v perspektivi 2000–2006 naleteli na naslednje težave (Bučar, Karnar, Ciraj & Kajnc, 2007, str. 50–56):

- Zahtevna pravila EU

Zahtevno je dokazovanje porabe denarja po pričakovanjih Komisije. Države, ki so neto plačnice v proračun EU, zahtevajo od Komisije, da od držav članic terja izvajanje strukturne politike v točno določenih zakonskih okvirih. Zato je treba natančno dokumentirati in hraniti revizijske sledi po navodilih organa upravljanja. Obseg kontrole je veliko večji kot pri projektih, ki so financirani samo iz državnega proračuna. Na določenih področjih lahko pride tudi do neskladja med slovensko in evropsko zakonodajo.

- Slovenska zakonodaja

Slovenska ureditev je bolj toga in razdeljena po področjih, ki so zelo različno urejena. Izvajanje programov je deljeno na resorna ministrstva, ki premalo sodelujejo med seboj. Problematični so tudi večletni projekti, saj morajo biti prijavitelji pozorni na omejitve enoletnega proračunskega izvajanja. Če nosilci proračunske postavke prepozno naslovijo na plačilni organ veliko zahtevkov za povračilo v tekočem proračunskem letu, mora plačilni organ sredstva izplačevati za nazaj, kar lahko povzroči neuravnovešenost proračuna.

- Kadrovska težava

Težavi sta neizkušenost kadrov in njihova nestrokovnost. Pri pripravah na razpise, pri nadzoru nad podpisanimi pogodbami in njihovem izvajanju manjkajo strokovni, usposobljeni ljudje, ki so sposobni hitro sprejeti odločitve. Na visoke položaje so

imenovani nekompetentni ljudje, ki se morajo zanašati na svoje podrejene, zato sprejemanje odločitev poteka počasneje.

- Zamude pri posredovanju zahtevkov za povračilo

Razloga za zamude sta predvsem: zapleteni in dolgotrajni postopki posredovanja zahtevkov za povračilo in zapleten sistem kontrol. Institucije so imele težave z izkazovanjem upravičenosti stroškov, ki so odvisni od vrste projekta. Pri kontroli pa je šlo za preverjanje resničnosti navedenih izdatkov, ugotavljanje neupravičenosti izdatkov skladno z evropsko in državno zakonodajo in preverjanje posameznih aktivnosti na kraju aktivnosti. Na tem področju je bilo veliko težav, vendar se je stanje izboljšalo do konca leta 2006.

Dodatno nevšečnost je v letu 2014 predstavljala zaustavitev plačil s strani Evropske komisije zaradi ugotovljenih napak s strani njihovih revizorjev (Saksida, 2014, str. 5–6). Konec leta 2012 je bilo izdano Letno poročilo o nadzoru za izdatke v letu 2011, kjer je bila ugotovljena stopnja napake 4,87 %. Pomemben delež k tako veliki stopnji napake prispeva odkritje sumov 2 goljufij. Tako visoka stopnja napake se je odrazila v ustavitvi vseh povračil sredstev s strani Evropske komisije, dokler niso bili izvedeni ustrezni korektivni ukrepi (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, 2015, str. 25). To je pomenilo prekinitev dvomesečnega plačilnega roka sredstev evropske kohezijske politike, in sicer v okviru OP ROPI in OP RR. Evropska komisija je prekinila plačilo za vmesne zahtevke za plačilo, prejete v decembru 2013, ter vse nadaljnje zahtevke v okviru OP ROPI in OP RR. Ministrstvo za finance je do ustavitve plačil skrbelo za zagotavljanje zadostnih likvidnostnih sredstev na podračunih operativnih programov, kar je omogočilo tekoče izvajanje povračil v državni proračun. Višina sredstev je omogočila, da je bila večina izdatkov že povrnjena v državni proračun. Zaradi uveljavljenega sistema zalaganja kohezijskih sredstev iz proračuna RS se izplačila upravičencem vršijo v skladu s slovensko zakonodajo (30-dnevni plačilni rok) ter se povračila v državni proračun izvršujejo naknadno in neposredno, na plačila pa ne vplivajo. Začasna prekinitev roka za plačila ni pomenila, da so bila ta sredstva za Slovenijo izgubljena, temveč da gre za postopek Evropske komisije, ko do razjasnitve njim spornih okoliščin ali do izvedbe korektivnih ukrepov države članice prekine izplačila vseh sredstev za posamezni operativni program (Saksida, 2014, str. 5–6).

Področja, kjer so se pojavile težave v obdobju 2007–2013 (Saksida, 2014, str. 6):

- Javna naročila

Težave se pojavljajo tudi pri izvedbi javnih naročil. Gre za dolgotrajne postopke oddaje javnih naročil, pritožbe na razpisno dokumentacijo neizbranih izvajalcev ter dolge sodne in administrativne pritožbene postopke. Lahko mine tudi več let od objave javnega naročila do podpisa pogodbe z izbranim izvajalcem.

- Stečaj izvajalcev

Izvajalci, ki so podaljšali izvajanje projektov na terenu, lahko zapadejo v stečaj.

- Težave pri umeščanju v prostor

Gre za pridobitev zemljišč, dolgotrajne postopke razlastitev, težave pri pridobivanju zemljišč v lasti agrarnih skupnosti, dolgotrajne postopke pridobivanja okoljevarstvenih soglasij in okoljevarstvenih dovoljenj, ki so podlaga za pridobivanje gradbenega dovoljenja, itd.

- Pomanjkanje sredstev v proračunu RS

Sredstva so namenjena za pripravo dokumentacije, ki je potrebna za izvedbo projekta. Pri lokalnih skupnostih je opaziti omejeno kapaciteto za sofinanciranje že potrjenih operacij in predvidenih projektnih predlogov ter pomanjkanje ustreznih projektnih predlogov, ki bi bili skladni z operativnimi programi in bi bili hkrati pripravljene za takojšnjo izvedbo.

Največje pomanjkljivosti občin pri pridobivanju in črpanju sredstev skladov EU so (Računsko sodišče, 2007):

- premalo pozornosti je namenjeno kakovostni oceni vseh potrebnih del in stroškov pri pripravi investicijskega projekta;
- pred prijavo projekta za pridobitev sredstev tega ne pripravijo do ustrezne stopnje;
- napake v postopku oddaje javnih naročil, kar lahko pripelje do revizijskih zahtevkov ponudnikov;
- nepravilna izvedba oddaje javnih naročil, predvsem izbira postopka, opredelitev pogojev in meril, kar lahko pomeni, da projekt ne bo upravičen za sofinanciranje s sredstvi EU;
- posredniških teles med izvajanjem projekta ne obveščajo pravočasno o spremembah del ali dodatnih delih;
- ne vzpostavljajo ustreznega projektnega vodenja, ki bi omogočalo ustrezno finančno upravljanje in obvladovanje tveganj.

Kriteriji, ki so postavljeni za pridobitev sredstev iz evropskih skladov, pogosto niso zadostni, saj nekatere države članice EU dobijo več evropskih sredstev na prebivalca kot druge, ki so jim socialno in gospodarsko podobne. Regije v določenih državah lobirajo, da bi dobile čim večji delež sredstev (Bodenstein & Kemmerling, 2016, str. 2). Politični predstavniki teritorialnih enot v institucijah EU barantajo za delež sredstev (Buonanno & Nugent, 2011, str. 32). Nizka sposobnost črpanja evropskih sredstev je posledica naslednjih težav: slabe informiranosti akterjev, slabega menedžmenta, korupcije, birokracije, sprememb in dopolnitev dokumentacije, neustreznih napotkov za prijavitelje na razpis, pomanjkanja motiviranih ljudi, ki se ukvarjajo s strukturnimi skladi, pomanjkanja standardiziranih dokumentov in postopkov, predolgega postopka javnih naročil. Navedene težave bi se dalo odpraviti: s stimuliranjem in z motiviranjem

strokovnjakov, ki delajo na tem področju, s prenosom nadzora na zunanje izvajalce, s skrajšanjem, poenostavljanjem in transparentnostjo postopkov ter pravil (Ciobanu, 2013, str. 174). Izkušnje iz prejšnjih programov strukturnih skladov kažejo, da regije preveč pričakujejo od programov, katerih namen je zmanjšati neenakosti med regijami. V regijah v prejšnjih obdobjih ni prihajalo do bistvenih izboljšav, temveč samo do dohitevanja razvoja drugih regij (Puigcerver – Peñalver, 2004, str. 20).

V finančni perspektivi 2007–2013 so težave predstavljale pogoste menjave odgovornih oseb in nenehne spremembe v sistemu ter postopkih črpanja sredstev. Problem je bila naša zakonodaja, ki se pogosto ni ujemala z evropsko zakonodajo, zato so nastajale zamude, saj uradniki niso vedeli, katera pravila naj uporabljajo. Veliko težavo je predstavljal informacijski sistem, ki ni deloval pravilno in je pogosto podajal nepravilne podatke (KPMG, 2016, str. 54).

7.2 NAČINI ODPRAVE ALI PREPREČITVE TEŽAV PRI ČRANJU SREDSTEV

Izboljšanja na področju črpanja evropskih sredstev v prvi finančni perspektivi so bila posledica naslednjih ukrepov (Bučar, Karnar, Ciraj & Kajnc, 2007, str. 62):

- intenzivnega izobraževanja kadrov,
- dodatnega zaposlovanja na področju kontrol,
- okrepljenega sodelovanja med organom upravljanja in ministrstvi,
- bolj pripravljenih instrumentov in jasnejših navodil,
- poenostavitve sistema izvajanja strukturnih skladov v Sloveniji.

V perspektivi 2007–2013 so ministrstva izvajala ukrepe za (Saksida, 2014, str. 6–7):

- dobro finančno upravljanje oz. dobro delovanje sistema izvajanja kohezijske politike. Pojem dobro upravljanje zajema: spremljanje izvajanja operacij ter časovne dinamike med posredovanjem zahtevkov za izplačilo, izvedbo administrativne kontrole in pripravo zahtevkov za povračilo ter ustrezno organizacijo delovnih nalog in zaposlenih, izplačilo sredstev upravičencem v krajših rokih, izplačilo nespornega dela izdatkov za upravičene stroške projektov in tekočo pripravo zahtevkov za povračilo;
- sodelovanje institucij;
- vsi akterji, ki so vključeni v sistem upravljanja s sredstvi kohezijske politike, morajo aktivno sodelovati in pripomoči k temu, da bodo postopki tekli hitro in učinkovito;
- optimizacijo informacijskih sistemov na področju evropske kohezijske politike. Optimizacija z namenom zmanjšati razkorake med izplačili iz proračuna RS in povračili iz sredstev EU;
- bolj fleksibilno zagotavljanje sredstev,
- znotraj omejenih sredstev v proračunu RS poskušajo oblikovati rešitve za zagotavljanje sredstev za slovensko udeležbo v primeru realno izvedljivih projektov iz evropskih sredstev, kar vpliva na pospeševanje koriščenja evropskih sredstev.

Za bolj uspešno črpanje bi bili potrebni naslednji ukrepi (Žagar & Kirbiš, 2011, str. 4–9):

- poenostavitev izvajanja kohezijske politike ter domače zakonodaje na področju javnih naročil, javnih financ in na drugih področjih;
- pravočasna potrditev operativnih programov in pravočasni sprejem kohezijskih uredb, saj so bile v obdobju 2007–2013 kohezijske uredbe EU pripravljene šele v decembru 2006, operativni programi pa so se potrjevali še vse leto 2007;
- zmanjšanje števila institucij, vključenih v izvajanje kohezijske politike;
- uvedba večravenskega sistema strukturne politike in sofinanciranja ter deljenega upravljanja s sredstvi (decentralizirano izvajanje);
- uvedba večletnega načrtovanja in priprava projektov na zalogo;
- na nacionalni ravni bi morali pričeti pripravljati dolgoročne programe za posamezna področja, znotraj katerih bi bili objavljeni razpisi za zbiranje projektnih predlogov z vnaprej znanimi roki za oddajo vlog. Takšen pristop je trenutno uporabljen le izjemoma, saj se razpisi običajno objavljajo nenapovedano in so odprti le kratek čas, kar lahko vodi v nekakovosten nabor projektov. Občine bi morale vedeti, katere so njihove vsebinske prioritete v obdobju naslednjih nekaj let, in bi na osnovi tega pripravljale projekte na zalogo, s katerimi bi kandidirale za sofinanciranje z evropskimi sredstvi;
- priprava strateških projektov in razpisov ter večji poudarek na programskem pristopu. V Sloveniji so tovrstni razpisi redki, saj so ministrstva zasuta z velikim številom projektov, ki jih je težko kakovostno voditi in spremljati. Uveljavljen je sistem točkovanja pri ocenjevanju projektov, kar pomeni, da lahko pri množičnih prijavih, ki prispejo na razpise, iz sofinanciranja izpadejo tudi vsebinsko zelo dobri projekti;
- uvedba načrtovanja in ocenjevanja programov na podlagi kazalnikov ob sodelovanju lokalnih in regionalnih oblasti;
- uvedba sprotnega zaključevanja projektov in programov;
- uporaba inovativnih instrumentov za financiranje projektov kot na primer instrumentov finančnega inženiringa, obnovljivih skladov, globalnih nepovratnih sredstev ter poenostavljenega dostopa do tveganega kapitala in mikrokreditov.

Priporočila za državne institucije z namenom zmanjšati ovire za občine pri pridobivanju sredstev EU (Računsko sodišče, 2007):

- sprememba sistema denarnega toka tako, da občina ne bo kratkoročno zalagala sofinanciranih sredstev,
- pri razpisih za pridobitev sredstev naj občinam dopustijo ustrezen čas za pripravo,
- priprava ustreznih navodil občinam, iz katerih bo nedvoumno izhajalo, kdaj se lahko skrajšajo postopki za izbor izvajalcev,
- proučitev možnosti večje prilagoditve nacionalnih postopkov za odobritev začetka izvedbe posameznega projekta na način, da bi preteklo čim manj časa do dejanskega izvajanja projekta.

Priporočila za občine za bolj učinkovito pridobivanje in črpanje sredstev iz skladov EU (Računsko sodišče, 2007):

- občine naj sprejmejo dolgoročni razvojni program in priročnik, ki opredeljuje organiziranje in izvedbo večjih investicijskih projektov,
- vzpostavitev organizacijske strukture za izvedbo in spremljanje izvajanja projekta že v začetni fazi izvajanja projekta,
- priprava projekta do ustrezne stopnje in kakovostna ocena vrednosti projekta, analiza stroškov in koristi ter vključitev ustreznih upravičenih stroškov,
- sprotno obveščanje pristojnih organov o morebitnih spremembah, ki lahko vplivajo na upravičenost stroškov za sofinanciranje,
- ustrezno izobraževanje občinskih uslužbencev na področjih priprave in vodenja projektov ter izvedbe javnih naročil,
- spremljanje in sodelovanje pri oblikovanju nacionalnih strategij razvoja in prednostnih nalog,
- spremljanje možnosti koriščenja sredstev EU za sofinanciranje lastnih aktivnosti.

Pozornost je usmerjena v poenostavitev sistema izvajanja evropske kohezijske politike, kot ga poznamo do sedaj. Poudarjene so jasno opredeljene odgovornosti posameznih organov, večja preglednost, učinkovitost in odzivnost sistema, tekoče usklajevanje in boljša komunikacija med udeleženci v sistemu, poenostavljeno in učinkovito finančno upravljanje, celovit pregled nad izvajanjem evropske kohezijske politike obeh programskih obdobjih (2007–2013 in 2014–2020). Poudarek je tudi na tem, da se uveljavijo enotna pravila in smernice za izvajanje evropske kohezijske politike, da se skoncentrira znanje in izkušnje ter se odvija hitrejši prenos znanja in informacij (Saksida, 2014, str. 7).

V letu 2014 je bila ustanovljena Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (v nadaljevanju SVRK), ki je odgovorna za učinkovito in pravilno upravljanje ter izvajanje evropske kohezijske politike ter nastopa kot organ upravljanja. SVRK se redno srečuje z ostalimi ministrstvi, ki so vključena v izvajanje evropske kohezijske politike, z namenom optimizacije koriščenja evropskih kohezijskih sredstev. To pa zahteva hitro, transparentno, fleksibilno in prilagodljivo organizacijsko in upravljavsko strukturo SVRK, saj ta koordinira ministrstva. SVRK in ministrstva spremljajo izvajanje evropske kohezijske politike, njena tveganja in izvajajo potrebne sprotne ukrepe, da bi bilo črpanje sredstev perspektive 2007–2013 optimalno (SVRK, 2016, str. 22).

Za reševanje glavnih in ponavljajočih se napak pri javnem naročanju je pripravljena analiza praks javnega naročanja. Posebna svetovalna enota (imenovana Help desk) v okviru Ministrstva za javno upravo že deluje in naročnikom nudi svetovanje tako v fazi priprave razpisnih dokumentacij kot tudi v procesu od objave javnega naročila do njegovega zaključka, pripravljen pa bo tudi priročnik za izvedbo javnih naročil. Sredstva bodo namenjena tehnični pomoči za kadrovske okrepitve v enoti in njihova redna usposabljanja. Enota bo tesno sodelovala z organom upravljanja. Vzpostavljena je tudi projektna skupina za področje javnega naročanja, ki bo skrbela za identifikacijo ključnih težav v postopkih javnega naročanja z zagotavljanjem učinkovitosti črpanja kohezijskih

sredstev. Skupino sestavljajo predstavniki naslednjih institucij: Ministrstva za javno upravo, Ministrstva za finance, Urada za nadzor proračuna, Državne revizijske komisije in organa upravljanja (SVRK, 2016, str. 22).

Evropska sredstva so edina razvojna sredstva, ki jih ima Slovenija na voljo, in predstavljajo ključni instrument spodbujanja konkurenčnosti, njihov pomen pa se je v času krize še povečal (SVRK, 2016, str. 22).

V prihodnje, ko bo denarja precej več, kot ga je bilo v prvi in drugi finančni perspektivi, čakajo Slovenijo številni izzivi, ki jih bo treba sprejeti, da bo denar porabljen. Evropska komisija je marca 2014 predstavila pregled poenostavitev za novo finančno perspektivo 2014–2020. V naslednjih 7 letih bo tako EU namenila skoraj 1 milijardo EUR za trajnostno rast, delovna mesta in konkurenčnost, solidarnost in kohezijo. V novem finančnem obdobju bo EU zagotovila doseganje rezultatov, predvsem s pomočjo ciljno usmerjene finančne podpore, s poenostavitvami, poskušala bo zmanjšati napake in povečati učinkovitost tam, kjer je sedaj največ pomanjkljivosti in predstavlja ozko grlo. Ena izmed poglobitvenih poenostavitev se nanaša na zmanjšanje števila programov financiranja oz. racionalizacijo programov po vsebini, kar pomeni, da se bodo zagotovila preprostejša skupna pravila in postopki izvajanja ter jasni cilji prednostnih nalog. Omeniti je treba, da se uvajajo tudi nekateri novi finančni instrumenti, ki bodo zagotovili dodatna sredstva za investicije. Druge poenostavitve (Saksida, 2014, str. 7–8):

- uvedba enotnih modelov financiranja za zmanjšanje administrativnih bremen in stroškov,
- zmanjševanje števila izvedenih revizij; uveden naj bi bil prag, pod katerim revizij ne bo več treba izvajati,
- krajše obdobje hrambe dokumentov,
- uporaba informacijskih sistemov za elektronsko izmenjavo podatkov med upravičenci: uvedba t. i. e-kohezije. Ocenjuje se, da bo e-kohezija znižala obremenitvene ravni EU za približno 11 %. Znižali naj bi se tudi stroški arhiviranja.

8 ZAKLJUČEK

V diplomskem delu sem predstavila potek črpanja evropskih sredstev v obdobju 2007–2013 v izbranih občinah. Predstavila sem nekatere projekte izbranih občin z identifikacijo težav, ki se pojavljajo pri financiranju in izvajanju projektov, ter s predstavitvijo rešitev za te težave. Najprej sem predstavila, kako črpanje sploh poteka, kdo so udeleženci črpanja in iz katerih evropskih skladov se projekti lahko financirajo. Prikazala sem, kako občine lahko pridobijo sredstva za financiranje svojih projektov ter kakšna je zakonska ureditev črpanja evropskih sredstev pri nas. V naslednjih poglavjih sem predstavila 5 izbranih občin in njihove projekte. Potem je sledila analiza podatkov o občinah. Na koncu pa sem skušala ugotoviti, kakšne težave se pojavljajo pri pripravah na projekte in pri poteku črpanja ter na kakšne načine bi lahko te težave preprečili ali odpravili.

V delu sem se osredotočila na projekte, ki jih je imela občina in ne podjetja v občini, saj sem tako dosegla večjo primerljivost med njimi. Po podatkih EU skladov je Slovenija v obdobju 2007–2013 prejela 4,1 milijarde EUR evropskih sredstev, od tega so izbrane občine prejele 38,6 milijona EUR. Ugotovila sem, da je največji znesek prejela Mestna občina Novo mesto, kar 16 milijonov EUR, najmanj pa je prejela Občina Dolenjske Toplice, in sicer 3,4 milijona EUR. V diplomskem delu sem preverjala 4 hipoteze, ki sem jih tudi potrdila.

Hipoteza 1: Od priprave projekta do dejanskega črpanja mine preveč časa, zato imajo občine manjše število projektov. Hipotezo sem potrdila, saj sem ugotovila, da je 5 izbranih občin imelo 38 projektov, večina katerih je bila prijavljena v letu 2008. Eden izmed razlogov bi lahko bil, da so kompleksnejše projekte pripravljali dalj časa, zato je projektov manj, vendar so obsežnejši. Razlogi za manjše število projektov pa bi lahko bili tudi na kadrovske strani občin, saj naj bi jim primanjkovalo ustrezno izobraženih ali pripravljenih ljudi, ki bi bil motivirani za kakovostno in relativno hitro pripravo projektov, posledično se lahko zgodi, da občina nekaj razpisov zamudi. V Sloveniji so tudi zakonsko določeni roki, ki tečejo med prijavo na razpis in vse do izvajanja projekta.

Hipoteza 2: Večina sredstev je bila pridobljena iz ESRR. Hipotezo sem potrdila na podlagi analize projektov izbranih občin, in sicer so občine imele 38 projektov, od tega jih je 32 financiral ESRR, kar predstavlja 84,2 % vseh projektov, preostalih 6 oz. 15,8 % pa KS. Izmed 32 projektov, financiranih iz ESRR, je imela največ projektov Občina Črnomelj, to je 9, najmanj pa Občina Dolenjske Toplice (4).

Hipoteza 3: Velikost občine vpliva na višino dodeljenih sredstev, saj imajo večje občine več potreb. To hipotezo sem potrdila s pomočjo podatkov, zbranih prek Statističnega urada RS, ugotovila sem, da območje izbranih občin skupaj obsega 941,2 km² in ima 66.436 prebivalcev. Največja občina je Občina Črnomelj z 339,7 km², najmanjša pa Občina Metlika z 108,9 km². Največ prebivalcev ima Mestna občina Novo mesto, kar 36.344, najmanj pa Občina Dolenjske Toplice, in sicer 3.385. Občine, ki imajo večjo površino in hkrati več prebivalcev, imajo tudi večje število dodeljenih sredstev, saj so

projekti obsežnejši. Občine so v povprečju prejele 581,26 EUR na prebivalca. Največ evropskih sredstev na prebivalca je prejela Občina Semič, kar 1.647,63 EUR, najmanj pa Mestna občina Novo mesto, in sicer 442,73 EUR.

Hipoteza 4: Občine bi bile bolj uspešne pri črpanju sredstev, če bi skupaj nastopile na razpisu in pri projektu. Hipotezo sem potrdila s pomočjo podatkov, ki so mi jih posredovale nekatere občine, saj je tam razvidno, da so občine med seboj sodelovale pri pripravi in izvajanju nekaterih projektov. Občine bi morale več sodelovati, saj so posledično bolj uspešne pri pripravi in izvedbi projektov, ker je vključenih več oseb z različnimi izkušnjami, kar lahko pripomore h kakovosti priprave in izvedbe projekta. Največkrat je medobčinsko sodelovala Občina Metlika, in sicer pri 7 projektih, od tega je pri 4 večjih projektih sodelovala še z občinama Črnomelj in Semič. Občine so pri nekaterih projektih sodelovale tudi s hrvaškimi občinami, kar lahko prispeva k mednarodnemu ugledu občin pa tudi olajša prihodnje sodelovanje občin na podlagi skupnih interesov.

Občine imajo kar nekaj težav, na katere naletijo med pripravo projektov, bodisi gre za težave na državni ravni bodisi težave z lokalnim prebivalstvom, ki ne dovolijo posega v parcelo, kjer bi se projekt izvajal, ali pa se preprosto ne strinjajo, saj so proti spremembam, čeprav bi bile te spremembe dobre in koristne. Največkrat se v obravnavani literaturi pojavijo naslednji razlogi za probleme pri črpanju evropskih sredstev: zakonodaja, dolgotrajni postopki v celotnem procesu črpanja evropskih sredstev, neizkušenost sodelujočih na projektih in zamude pri posredovanju zahtevkov za povračilo. Kot rešitve za te težave pa se pogosto omenjajo poenostavitve postopkov, izobraževanja in usposabljanja, programski pristop k projektom ter sodelovanje med lokalnimi organi in državnimi institucijami ter organi EU.

Nesporno je, da pridobljena sredstva pomembno vplivajo na življenje in kakovost bivanja v občini. Vsak projekt ima velik družbeni pomen. Če je urejen vodovod ali če obratuje nova čistilna naprava, imamo vodo, ki je večinoma neoporečna in jo rabimo za življenje. Če imamo urejen kanalizacijski sistem, nimamo skrbi, kdaj bo greznica polna ter kdo in kam jo bo izpraznil. Vsak projekt bistveno vpliva na naš vsakdan, olajša nam ga. Projekti pa niso samo na vodnem ali energetskem področju, temveč skrbijo tudi za kulturo in naš prosti čas. Če je okolica reke, ob kateri je možnost za piknik ali za kopanje, urejena, dostopna, potem jo z veseljem obiščemo. Na nas vpliva tudi urejenost prostora, kjer si lahko ogledamo zgodovino naše občine in se o njej izobražujemo.

LITERATURA IN VIRI

LITERATURA

1. Azevedo, F. (15. 9. 2015). Evropski parlament – Kohezijski sklad. Pridobljeno iz: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/sl/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.1.3.html
2. Blaganje, M. (2014). Izbrana postopkovna vprašanja dodeljevanja javnih sredstev iz proračuna Republike Slovenije in evropskih skladov. V *XXI. Dnevi slovenske uprave: Priložnosti in izzivi slovenskega javnega sektorja: programski okvir EU 2014–2020*. Ljubljana: Fakulteta za upravo.
3. Bodenstern, T., Kemmerling, A. (2012). Ripples in a Rising Tide: Why Some EU Regions Receive More Structural Funds Than Others Do. Pridobljeno 20. 1. 2016 iz: http://aei.pitt.edu/9004/1/CES_157.pdf
4. Bučar, M., Karnar, P., Ciraj, A. M., Kajnc, S. (2007). *Strukturni skladi v Sloveniji – zadostno izkoriščen vir?* Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
5. Buonanno, L., Nugent, N. (2011). *Explaining the EU's Policy Portfolio: Applying a Federal Integration Approach to EU Cohesion Policy*. Pridobljeno 20. 1. 2016 iz: http://aei.pitt.edu/33457/1/wp20_Nugent.pdf
6. Ciobanu, C. L. (2013). Analysis of the Degree of Absorption of EU Funds, 2007–2013. *Ovidius University Annals, Economic Sciences Series*, XIII (1), str. 170–174. Pridobljeno 20. 1. 2016 iz: <https://ideas.repec.org/a/ovi/oviste/vxiy2012i1p170-174.html>
7. Dumčiuviene, D., Adomyniene, I. (2014). The Evaluation of European Union Structural Support. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 2014(156), str. 382–387.
8. Kambič, M. (6. 11. 2014). Zaključna informacija o operaciji »Rekonstrukcija dela kategorizirane lokalne ceste LC 255103-odsek Sem. Vrtec-Roška c.- Gaber, od odcepa za Kulturni center do odcepa za Spodnje Gorenjce«. Pridobljeno iz: http://www.semic.si/Admin/load.asp?sif_file=novice_z_galerijo&sif_novice=144
9. Kraatz, S. (15. 9. 2015). *Evropski parlament – Evropski socialni sklad*. Pridobljeno iz: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/sl/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.10.2.html
10. Lecarte, J. (14. 9. 2015). *Evropski parlament – Evropski sklad za regionalni razvoj*. Pridobljeno iz: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/sl/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.1.2.html
11. Malnarič, T. (18. 11. 2015). *Gradivo za 4. dopisno sejo občinskega sveta – k točki 1*. Pridobljeno iz: http://www.lex-localis.info/files/1c156af4-8490-4f83-a92e-936f8b15b10d/633444083275937500_Microsoft%20Word%20-%20Sklep%20o%20potrditvi%20IP%20-%20vodovod%20Brezje%20pri%20Roznem%20Dolu%20-%20k%20tock%201.pdf

12. M. Ž. (18.5.2011). *Začeli graditi kanalizacijo*. *Dolenjski list.si*. Pridobljeno iz *Dolenjski list.si*: <http://novice.najdi.si/predogled/novica/6d276144138445422b2c98cbcad2132f/Dolenjski-list/Dolenjska-in-Posavje/Za%C4%8Deli-graditi-kanalizacijo>
13. M. Ž. (17. 7. 2013). *Zasadili prvo lopato za kanalizacijo*. *Dolenjski list.si*. Pridobljeno iz *Dolenjski list.si*: <http://novice.najdi.si/predogled/novica/2f56b3bcfa1f2cef1ede447fe99f37e8/Dolenjski-list/Dolenjska-in-Posavje/Zasadili-prvo-lopato-za-kanalizacijo>
14. Pop, R. (2015). Politics of cohesion and structural funds support of the reorganization and modernization process for the member states. *CiteSeerX*, 2015 (26), str. 440–443. Pridobljeno 20. 1. 2016 iz: <http://steconomice.uoradea.ro/anale/volume/2008/v1-international-business-and-european-integration/081.pdf>
15. Popescu, A. S., Holt, A. G. (2014). The absorption of european funds for environmental protection during the period 2007–2013. *Finante - provocarile viitorului (Finance - Challenges of the Future)*, 2014 (16), str. 141–150.
16. Puigcerver - Peñalver, M. C. (14. 4. 2004). *The Impact of Structural Funds Policy on European Regions Growth. A Theoretical and Empirical Approach*. Pridobljeno 20. 1. 2016 iz: <http://repec.org/esLTM04/up.23143.1081937884.pdf>
17. Saksida, N. (2014). Uspešnost črpanja EU sredstev pri gradnji prometne infrastrukture – problemi in možne. V *XXI. Dnevi slovenske uprave: Priložnosti in izzivi slovenskega javnega sektorja: programski okvir EU 2014–2020*. Ljubljana: Fakulteta za upravo.
18. Švajger Grabrijan, I. (20. 5. 2013). V *Bušinji vasi bodo gradili kanalizacijo in čistilno napravo ter obnovili vodovod*. Pridobljeno iz: http://www.lokalno.si/2013/05/20/97614/zgodba/V_Businji_vasi_bodo_gradili_kanalizacijo_in_cistilno_napravo_ter_obnovili_vodovod/
19. Žagar, I., Kirbiš, M. (2011). Kohezijska politika in črpanje evropskih sredstev: pogled v obdobje po letu 2013. *Časopis*, 2011(83), str. 4–9.
20. Žibert, T. (19. 4. 2010). *Teater bodo junija izpraznili*. Pridobljeno iz: http://www.dolenjskilist.si/2010/04/19/27544/novice/dolenjska/Teater_bodo_junija_izpraznili/
21. Wostner, P. (2005). *Kako do denarja EU*. Ljubljana: GV založba.

VIRI

1. (1991). Ustava Republike Slovenije. Ur. list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/13.
2. (2006). Zakon o financiranju občin (ZFO-1). Ur. list RS, št. 123/06, 57/08, 36/11 in 14/15 – ZUUJFO.
3. (2007). Uredba o izvajanju postopkov pri porabi sredstev evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji v programskem obdobju 2007–2013. Ur. list št.: 41/2007.
4. (2007). Zakon o lokalni samoupravi (ZLS). Ur. list RS, št. 94/07, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF in 14/15 – ZUUJFO.
5. (2012). Pogodba o delovanju Evropske Unije (PDEU). Ur. list EU št. C 326/127.

6. (2013). Uredba EU št. 1300/2013 Evropskega parlamenta in sveta. Ur. list EU št. L 347/281.
7. (2013). Uredba (EU) št. 1301/2013 Evropskega parlamenta in sveta. Ur. list EU št. L 347/289.
8. (2013). Uredba EU št. 1304/2013 Evropskega parlamenta in Sveta. Ur. list EU št. L 347/470.
9. (2013). Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 (ZIPRS1415). Ur. list RS, št. 101/13, 9/14 – ZRTVS-1A, 25/14 – ZSDH-1, 38/14, 84/14, 95/14 – ZUJF-C, 95/14, 14/15, 46/15 in 55/15.
10. 3 TEL. (26.10.2015). *Kako smo zgradili optična širokopasovna omrežja. Pridobljeno iz 3 TEL*: <http://www.tritel.si/storitve/gradnja-optike>
11. Belokranjski vodovod. (16. 11. 2015). Slavnostna otvoritev prenovljenega belokranjskega vodovoda. Pridobljeno iz Belokranjski vodovod: http://www.belokranjski-vodovod.si/obvestila_27.html
12. BSC Regionalna razvojna agencija Gorenjske. (12. 10. 2015). *35. dobra praksa – Jugovzhodna, Viri življenja. Pridobljeno iz BSC*: <http://www.bsc-kranj.si/index.php?t=newsieurope&id=439>
13. Curs Colapis, Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko. (14. 10. 2015). *Opis projekta. Pridobljeno iz Curs colapis*: http://www.curscolapis.si/SI/default.asp?sif_co=1
14. Erdödy, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. (14. 10. 2015). *Prebujena kulturna dediščina. Pridobljeno iz Erdödy*: http://www.ipa-erdody.com/default.asp?sif_co=11
15. Evropska komisija. (9. 9. 2015). *Evropski socialni sklad. Pridobljeno iz Evropska komisija*: <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=35&langId=sl>
16. Evropska komisija. (9. 9. 2015). *Regionalna politika - Evropski sklad za regionalen razvoj. Pridobljeno iz Evropska komisija*: http://ec.europa.eu/regional_policy/sl/funding/erdf/
17. Evropska komisija. (9. 9. 2015). *Regionalna politika – Kohezijski sklad. Pridobljeno iz Evropska komisija*: http://ec.europa.eu/regional_policy/sl/funding/cohesion-fund/
18. European Union Open Data Portal. (19. 1. 2016). *EU Regional Policy 2007-2013 : Allocation by Member State and by Fund. Pridobljeno iz European Union Open Data Portal*: <http://open-data.europa.eu/data/dataset/allocation-by-member-state-and-by-fund-2007-2013>
19. EU skladi (20. 5. 2015). *Upravičenci. Pridobljeno iz*: <http://www.eu-skladi.si/>
20. KPMG. (8. 3. 2016). *EU Funds in Central and Eastern Europe – Progress Report 2007-2013. Pridobljeno iz KPMG*: <https://www.kpmg.com/SI/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Documents/EU-Funds-in-Central-and-Eastern-Europe.pdf>
21. Krajinski park Kolpa. (14. 10. 2015). *Projekti. Pridobljeno iz Krajinskega parka Kolpa*: http://www.kp-kolpa.si/jz_projekti_podrobno.php?sif_ob=9
22. Lokalno.si. (26. 10. 2015). *Vodovod Občice Stare Žage. Pridobljeno iz Lokalno.si*: www.lokalno.si/media/objave.la/.../informacija_otvoritev_vodovoda.doc

23. Mestna občina Novo mesto. (29. 5. 2015). *Projekti in investicije*. Pridobljeno iz: <http://www.novomesto.si/si/>
24. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. (8. 6. 2015). *Poročilo o črpanju sredstev evropske kohezijske politike 2007–2013 za leto 2013, obdobje januar 2013 do december 2013*. Pridobljeno iz MGRT: http://www.mgrt.gov.si/fileadmin/mgrt.gov.si/pageuploads/EKP/Porocilo_crpanje_EKP_2013.pdf
25. Novo mesto piše prihodnost že 650 let. (17. 6. 2015). *Na Velikem Slatniku slovesno predali svojemu namenu kanalizacijo in vodovod*. Pridobljeno iz *Novo mesto piše prihodnost. že 650 let.*: <http://www.650nm.si/novice/na-velikem-slatniku-slovesno-predali-svojemu-namenu-kanalizacijo-in-vodovod/>
26. Občina Črnomelj. (5. 10. 2015). *Gradiva za seje OS v mandatnem obdobju 2014-2018*. Pridobljeno iz *Občine Črnomelj*: <http://www.crnatelj.si/Mandatno-obdobje-2014-2018/gradiva-za-seje-os-v-mandatnem-obdobju-2014-2018.html>
27. Občina Metlika. (7. 2. 2012). Svečani podpis pogodb za izgradnjo čistilne naprave in kanalizacije ter obnove vodovoda Drašiči. Pridobljeno iz *Občina Metlika*: http://www.metlika.si/Admin/load.asp?sif_file=novice_z_galerijo&sif_novice=98
28. Računsko sodišče. (2007). Zbirno poročilo o sposobnosti občin za pridobivanje in črpanje sredstev skladov Evropske unije številka: 1215-23/2006-18. Ljubljana: Računsko sodišče.
29. Radio Krka. (25. 9. 2010). *Gradac z novo kanalizacijo*. Pridobljeno iz *Radio Krka*: http://www.radiokrka.com/poglej_clanek.asp?ID_clanka=103402
30. Razvojni center Novo mesto. (17. 11. 2015). *Vzpostavitev katastrof GJI v JV Sloveniji*. Pridobljeno iz *Razvojni center Novo mesto*: <http://www.rc-nm.si/Projekti/VzpostavitevkatastrofGJIvJVSloveniji/Kratekopis.aspx>
31. Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. (8.3.2016). *Poročilo o črpanju sredstev evropske kohezijske politike 2007–2013 za Cilj Konvergenca obdobje januar 2015 – marec 2015*. Pridobljeno iz *SVRK*: http://www.svrk.gov.si/fileadmin/svrk.gov.si/pageuploads/Dokumenti_za_objavo_na_vstopni_strani/Porocilo_crpanje_jan_mar_2015.pdf
32. Statistični urad Republike Slovenije. (16. 12. 2015). *Podatki po področjih*. Pridobljeno iz *Statističnega urada RS*: <http://www.stat.si/statweb>
33. Voda Novo mesto. (17. 11. 2015). *O projektu*. Pridobljeno iz *Voda Novo mesto*: <http://voda.novomesto.si/>
34. Zavod Republike Slovenije za varstvo narave. (12. 10. 2015). *Projekti: Viri življenja/Izvori života*. Pridobljeno iz *Zavoda RS za varstvo narave*: http://www.zrsvn.si/sl/informacija.asp?id_meta_type=64&id_informacija=711

PRILOGE

Priloga 1: Podatki Občine Semič

EVROPSKI PROJEKTI OBČINE SEMIČ OD LETA 2002 DO 2012

Naziv projekta	Stroški projekta v EUR	Vloga partnerja	Financiran iz programa	Leto
Gradnja vodovoda Osojnik – Gradnik	172.519,00	Investitor in nosilec projekta	SAPARD	2002
Izgradnja Večnamenskega kulturnega centra Semič z ureditvijo dostopa	3.739.360,00	Investitor in nosilec projekta	Evropski sklad za regionalni razvoj	2007–2009
Razvoj turističnih tematskih poti Vallis Colapis	327.395,44	Partner	Interreg III A	2007–2008
Razvoj podjetništva na varovanih območjih	180.000,00	Partner	Evropski sklad za regionalni razvoj	2007–2008
Vodovod Rožni Dol – Brezje pri Rožnem Dolu	312.252,00	Investitor in nosilec projekta	Evropski sklad za regionalni razvoj	2008
Ureditev avtobusnih postajališč v Občini Semič	78.539,76	Investitor in nosilec projekta	Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja	2009
Komunalna infrastruktura Črmošnjice	78.560,53	Investitor in nosilec projekta	Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja	2009
Gradnja, upravljanje in vzdrževanje odprtega širokopasovnega omrežja elektronskih komunikacij v občini	4.238.938,00	Investitor in nosilec projekta	Evropski sklad za regionalni razvoj	2008–2010

Semič				
Regijska mreža tematskih poti Heritage trails net	548.700,00	Partner	Evropski sklad za regionalni razvoj	2008–2009
Vzpostavitev katastrov gospodarske javne infrastrukture v JV Sloveniji	300.000,00	Partner	Evropski sklad za regionalni razvoj	2008–2010
Optimiranje remediacije odlagališča materiala, onesnaženega s PCB		Partner	Interreg IV C	2008–2011
Trajnostna oskrba prebivalstva s pitno vodo in varovanje vodnih virov Bele krajine	35.050.735,00	Investitor in nosilec projekta	Kohezijski sklad	2008–2013
LAS LEADER Dolenjska in Bela krajina	39.210,00	Partner	Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja	2008–2013
Kali, ribniki in izviri: naša preteklost – naša prihodnost	209.490,60	Partner	Instrument za predpristopno pomoč (IPA)	2009–2012
Izgradnja kanalizacije in čistilne naprave Krvavčji Vrh	294.118,47	Investitor in nosilec projekta	Evropski sklad za regionalni razvoj	2010
Rekonstrukcija kategorizirane lokalne ceste LC 255011 odsek Metlika – Krvavčji Vrh in kategorizirane javne poti JP 870401 odsek Krvavčji Vrh 1 s pločnikom in javno razsvetljavo Krvavčji Vrh – Skrajšano ime: Rekonstrukcija LC in	357.438,22	Investitor in nosilec projekta	Evropski sklad za regionalni razvoj	2010

JP s pločnikom in JR Krv. Vrh.«				
Koncesija za izvajanje izbirne gospodarske javne službe za proizvodnjo in dobavo toplotne energije iz obnovljivih virov energije v Občini Semič	2.340.000,00	Koncendent	Evropski kohezijski sklad	2011–2012
Ohranitev dragocenosti sadjarske kulture	39.111,00	Vodilni partner	Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja	2010–2011
Projekti v sodelovanju z RC Novo mesto (Trajnostni razvoj JVS z ekoremediacijami), Regionalna destinacijska organizacija, Dolenjska EU	Različno po letih	sofinancer	Evropski sklad za regionalni razvoj	2010–2012
Ureditev parkirišč in avtobusnega postajališča v naselju Semič	Prijava: 587.452,20 EUR z DDV Odobreno sofinanciranje: 221.401,49 EUR <i>Realizacija: 334.852,30 EUR</i> <i>Sofinanciranje: 218.283,55 EUR</i>	Vodilni partner	Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja	2012
Rekonstrukcija dela kategorizirane lokalne ceste LC 255103-odsek Sem. vrtec-Roška c.- Gaber, od odcepa za Kulturni center do odcepa za Spodnje Gorenjce	Prijava: 1.346.540,60 z DDV Odobreno sofinanciranje (100 %): 1 mio. EUR <i>Realizacija: 839.946,66 EUR</i> <i>Sofinanciranje:</i>	Vodilni partner	Evropski sklad za regionalni razvoj	2014

		<i>664.032,04 EUR</i>			
Energetska sanacija Vrtca Sonček	Prijava: 264.027,84 EUR z DDV Odobreno sofinanciranje: 208.093,20 EUR <i>Realizacija:</i> <i>200.098,92 EUR z</i> <i>DDV</i> <i>Sofinanciranje:</i> <i>161.067,61 EUR</i>	Vodilni partner	Evropski kohezijski sklad	2013	
Energetska sanacija OŠ Semič	Prijava: 820.352,00 EUR z DDV Odobreno sofinanciranje 561.587,84 EUR <i>Realizacija:</i> <i>643.753,08 EUR</i> <i>z DDV</i> <i>Sofinanciranje:</i> <i>405.514,55 EUR</i>	Vodilni partner	Evropski kohezijski sklad	2013 in 2014	
Ureditev trškega središča v naselju Semič	Prijava: 599.751,76 EUR z DDV Odobreno sofinanciranje: 287.786,40 <i>Realizacija:</i> <i>796.597,85 EUR</i> <i>Sofinanciranje</i> <i>(60 %):</i> <i>286.594,30 EUR</i>	Vodilni partner	Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja	2014	

Priloga: Tatjana Hutar, Semič, 16. 3. 2015.

Priloga 2: Podatki Občine Črnomelj

Pridobljeno 20. 4. 2015.

Občina je nosilec projekta

Naziv projekta s katerim smo kandidirali	Skupna vrednost projekta (v EUR)	Prejeta sredstva	Lastna sredstva	Opomba
Kali, ribniki in izviri: Naša preteklost – naša prihodnost	1.546.961,99 Vred. proj. za občino Črnomelj – 471.546,00	1.314.917,70 – EU – za vse partnerje, 445.670,00 za našo občino	25.876,00	Partnerji projekta bo bili še: Občina Metlika, Občina Semič, Zavod RS za varstvo narave, Javna ustanova Park prirode Žumberak-Samoorsko gorje, Ribiška družina Črnomelj – del sredstev sof. države so partnerji prejeli direktno na svoje račune
Skupen pristop k ureditvi plovnega režima na reki Kolpi	1.445.197,72 Vred. proj. za občino Črnomelj – 649.458,00	1.228.418,07 – EU – za vse partnerje, 619.048,00 za našo občino	30.410,00	Partnerji projekta so bili še: Občina Metlika, Občina Kočevje, Krajinski park Kolpa, Občina Žakanje, Občina Kamanje, Občina Netretič, Turistično društvo Damelj-del sredstev sof. države so partnerji prejeli neposredno na svoje račune
Izgradnja nizko-energetskega objekta – vrtec	1.121.158,47	902.749,50 – EU 114.752,00 – 23. čl. ZFO-1	103.656,97	

Naziv projekta s katerim smo kandidirali	Skupna vrednost projekta (v EUR)	Prejeta sredstva	Lastna sredstva	Opomba
Z revitalizacijo mlinov do zelene energije	93.169,10 vred. proj., ki se nanaša na obč. Črnomelj –53.885,00	67.743,76 – EU – za vse partnerje, 40.736,82 za našo občino	13.148,18	Partnerji projekta so bili še: Občina Metlika, Občina Semič, JZ KP Kolpa, lastniki mlinov – zagotavljali so svoj del sredstev
Nabava zobozdravstvenega stola za ZD Črnomelj	30.000,00	22.500,00 – Ministrstvo za zdravje	7.500,00	
Nadaljnja obnova ZD Črnomelj – IV. faza	166.918,00	37.017,00 – Ministrstvo za zdravje	97.786,09	Projekt sta sofinancirala še ZD Črnomelj in Občina Semič
Mestna muzejska zbirka Črnomelj	1.101.600,00	936.360,00 – EU	165.240,00	
Nabava knjižnih polic za Knjižnico Črnomelj	23.752,80	15.835,20 EUR- Ministrstvo za izobr., znanost, kulturo in šport	7.917,60	
Nadaljnja obnova ZD Črnomelj – IV. faza	166.918,00	37.017,00 – Ministrstvo za zdravje	97.786,09	Obnovo je sofinancirala tudi Občina Semič in ZD Črnomelj
Obnova večnamenskega doma Vinica	141.539,04	30.912,15 – EU	92.050,89	Obnovo je sofinanciralo PGD Vinica v višini 18.576,00 EUR
KOMASACIJA GRIBLJE – CERKVIŠČE	319.229,00 EUR	262.074,00 – EU	57.155,00	Projekt je še v izvajanju
KOMASACIJA DRAGATUŠKO POLJE	400.182,00 EUR	328.396,00 – EU	71.786,00	Projekt je še v izvajanju

Naziv projekta s katerim smo kandidirali	Skupna vrednost projekta (v EUR)	Prejeta sredstva	Lastna sredstva	Opomba
Energetska sanacij OŠ Vinica	383.387,23	235.150,98 – EU	148.236,25	
Energetska sanacija OŠ MŠN	170.973,00	111.700,57 – EU	59.272,43	Pog. o sofinanc. podpisana – projekt se bo začel izvajati v letu 2015
AGRO-MELIORACIJA GRIBLJE – CERKVIŠČE	240.832,00	179.425,00 – EU	61.407,00	Odločba o pravici o dodelitvi sredstev prejeta – projekt se bo začel izvajati v času od marca do maja 2015
AGRO-MELIORACIJA DRAGATUŠKO POLJE	288.504,00	215.761,00 – EU	72.743,00	Odločba o pravici o dodelitvi sredstev prejeta – projekt se bo začel izvajati v času od marca do maja 2015
Obnova spominske hiše Otona Župančiča	680.308,78	403.944,55 – EU	276.364,23	
Kanalizacija Podklanec in ČN Vinica	1.136.346,00	955.678,91 – EU 67.200,00 – 23. čl. ZFO-1	113.467,09	
Fekalna kanalizacija Vinica	1.144.560,00	626.978,53 – EU 390.504,00 – 23. čl. ZFO-1	127.077,47	
Obvoznica Vojna vas	490.000,00	225.000,00 – 23. čl. ZFO-1	265.000,00	
Vodovod Belčji Vrh-Knežina-Bojanci	482.424,00	438.451,00 – 23. čl. ZFO-1	43.973,00	
Višinski vodovod Grič-Rodine	331.371,00	266.000,00 – 23. čl. ZFO-1	65.371,00	
Prometna in komunalna ureditev v ZN Pod	635.200,00	474.256,55 – 23. čl. ZFO-1	160.943,45	

Naziv projekta s katerim smo kandidirali	Skupna vrednost projekta (v EUR)	Prejeta sredstva	Lastna sredstva	Opomba
gozdom				
Trajnostna oskrba prebivalstva s pitno vodo in varovanje vodnih virov Bele krajine - izgradnja ČN v občini Črnomelj	1.680.914,00	1.446.277,00 - EU	234.637,00	

Občina je partner v projektu

Naziv projekta s katerim smo kandidirali	Vodilni partner	Skupna vrednost projekta (v EUR)	Znesek prispevanih sredstev Občine Črnomelj	Opomba
Revitalizacija belokranjskih steljnikov	Občina Metlika	86.044,73 vred. proj., ki se nanaša na obč. Črnom. – 24.287,11	2.294,31	
Aktivna e-Dolenjska	Občina Škocjan	291.304,00 vred. proj., ki se nanaša na obč. Črnom. – 5.928,00	1.804,10	
Analiza čezmejnih kulturnozgodovinskih povezav in revitalizacija objektov kulturne dediščine – »Prebujena kulturna dediščina«	Grad Jastrebarsko	1.470.404,61 vred. proj. ,ki se nanaša na obč. Črnom. – 387.933,66	19.396,68	Sredstev, sofinanc. v višini 68.463,15 EUR, še vedno nismo prejeli (sred. smo založili)
Izgradnja igrišča z umetno travo – Vražji kamen	Nogometni klub Bela krajina	403.348,14	110.000,00	
Izgradnja športnega	Krajevna	92.154,78	47.899,00	

Naziv projekta s katerim smo kandidirali	Vodilni partner	Skupna vrednost projekta (v EUR)	Znesek prispevanih sredstev Občine Črnomelj	Opomba
igrišča – Čardak	skupnost Črnomelj			
Digitalizacija KINA – ZIK Črnomelj	ZIK Črnomelj	49.274.95	35.000,00	Sofinanc. še ni realizirano zaradi pritožbe na izbiro izvajalca
Trajnostna oskrba prebivalstva s pitno vodo in varovanje vodnih virov Bele krajine – del v občini Črnomelj	Občina Metlika	10.884.649,00 Odobrena sredstva sofinanc. znašajo 9.350.711 EUR, ki jih prejema Občina Metlika kot nosilec projekta	1.533.938,00 od česar smo 469.536,00 EUR pridobili po 23. čl. ZFO-1 (del sredstev nameravamo pridobiti tudi v letu 2015 – odvisno od odobrenega zneska)	Projekt je v izvajanju, realiziran 2/3, upoštevane dod. gradnje in bo dokončan v letu 2015

Podatke pripravili: Greta Auguštin, Mojca Črnič, Anita Jamšek, Marina Klevišar, Vinko Kunič, Jože Migalič, Marija Prašen Kolbezen.

Priloga 3: Podatki Občine Metlika

Pridobljeno: 20. 5. 2015

Izvedeni projekti, sofinancirani s sredstvi EU v obdobju 2007–2014

Investicija	Izvedba	Vrednost celotne investicije	Sofinanciran je EU + država	Sofinanciranje Občine Metlika
Energetska sanacija OŠ Metlika	2012–2013	419.585,38	301.094,35	118.491,03
Energetska sanacija Zdravstvenega doma Metlika	2014	163.998,28	110.454,35	24.337,25
Večnamenska zgradba skupnega pomena Podzemelj	2014	166.487,01	76.213,33	90.273,68
Bušinja vas – kanalizacija, čistilna naprava, rekonstrukcija vodovoda	2013–2014	650.806,36	624.346,26	26.460,10
Kanalizacija in ČN Drašiči ter obnova vodovoda Drašiči	2012	915.537,74	904.579,55	10.958,19
Prebujena kulturna dediščina (ureditev podstrešnih prostorov na metliškem gradu in sanacija strehe)	2012–2013	374.509,35	320.403,88	54.105,47
Kanalizacija in čistilna	2008–2010	1.235.846,65	711.393,00	524.453,65

140.709,88
EUR EU
sredstev še
ni bilo
nakazano v
obč.
proračun

Investicija	Izvedba	Vrednost celotne investicije	Sofinanciran je EU + država	Sofinanciranje Občine Metlika
naprava Gradac				
Kanalizacija in čistilna naprava Radovica	2010	866.333,56	729.159,11	137.174,45
Nizkoenergetski objekt – vrtec (energetska sanacija in dograditev)	2011	2.449.842,31	1.870.000,00	579.842,31
Večnamenska zgradba skupnega pomena – Lokvica	2010–2011	217.847,99	73.246,50	144.601,49
IPA – Curs Colapis (ureditev metliškega kopališča in drugih vstopnih mest na reki Kolpi)	2010–2012	317.712,39	280.142,24	37.570,15
IPA – viri življenja (ureditev Ribnika Prilozje in odkup zemljišč ter ureditev drugih kalov v občini)	2010–2012	295.481,33	170.116,50	125.364,83
Živo vinsko zgodbo ohranjajo ljudje	2012–2013	81.291,59	58.076,18	23.215,41

Investicija	Izvedba	Vrednost celotne investicije	Sofinanciran je EU + država	Sofinanciranje Občine Metlika
Trajnostna oskrba prebivalstva s pitno vodo in varovanje vodnih virov Bele krajine (del projekta, ki se izvaja na območju občine Metlika)	2010–2014	8.850.618,30	4.989.897,74	558.254,90
	Načrtovan o še v 2015		2.829.606,94	472.858,74
Energetska sanacija javne razsvetljave – 1. faza (del projekt, ki se je izvajal v občini Metlika)	2013	145.560,90	58.863,07	86.697,83
VSE SKUPAJ		17.151.459,14	14.107.593,00	3.014.659,48

Projekt, sofinanciran iz Programa Pokolpje 2011–2016

Zap. Št.	INVESTICIJA	izvedba	Vrednost celotne investicije	sofinanciranje država
1.	Dislocirana enota Doma starejših občanov Metlika	2011–2014	2.464.459,00	2.464.459,00

Prijavljeni in odobreni projekti v obdobju 2007-2014, vendar nerealizirani

	Investicija	Sofinanciranje EU + država	Pojasnila
1.	Cesta Brezovica – vzhod	163.993,00	Občina je uspešno prijavila projekte za ureditev cest v Brezovici in Kamenici, vendar je kasneje odstopila od izvedbe zaradi

	Investicija	Sofinanciranje EU + država	Pojasnila
2.	Cesta Brezovica – zahod	192.734,00	nestrinjanja lokalnega prebivalstva s potekom cest.
3.	Cesta Brezovica – srednji del	229.675,00	
4.	Cesta Kamenica	336.017,00	
5.	Komunalno urejanje poslovne cone Pri Pildu – 1. faza	318.666,82	Investicija odobrena na Svetu regije JV Slovenija, vendar občina zaradi neupravičene pritožbe stranskega udeleženca v postopku izdaje gradbenega dovoljenja ni uspela na razpisu.
	SKUPAJ	1.241.085,82	

Prijavljeni in neodobreni projekti v obdobju 2007–2014

1. Vodovod Krašnji Vrh
2. Vodovod Bočka (izven zazidalnega načrta)
3. Vodovod Vidošiči
4. Obnova Konzuma za ureditev knjižnice (2x)
5. Dograditev centralne čistilne naprave Metlika
6. Izgradnja dvigala v Belokranjskem muzeju Metlika + programske vsebine
7. Celovita sanacija Metliškega gradu